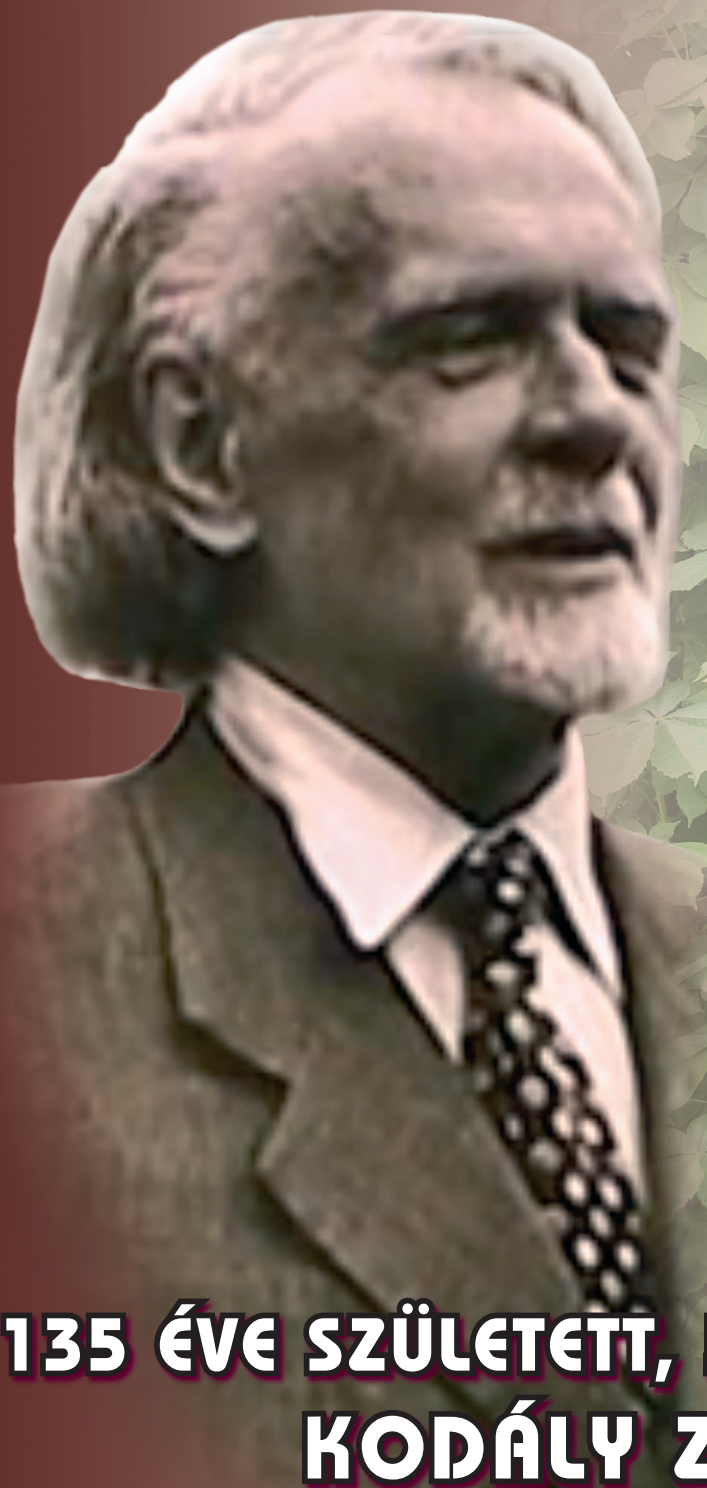

XXVII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 2017.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK
SZÖVETSÉGE - KÓTA LAPJA

135 ÉVE SZÜLETETT, 50 ÉVE HUNYT EL
KODÁLY ZOLTÁN

*„Vocem iucunditatis annuntiate...”
„A vidámság hangját hirdessétek...”*

A gregorián ének ünnepe Vácott
2017. július 6-9.

VII. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivál

7th International Gregorian Festival in Vác

24 schola • 10 országból • 2 földrésről
12 koncert • 2 főpapi szentmise • 9 zsolozsma
5 előadás a gregorián lelkeségéről
és interpretációs kérdéseiről
Programok a Reformáció 500 jegyében

www.gregoriantarsasag.hu

Budapesti Behárosi Főplébánia, Felsőgödi Plébánia, Jezsuiták Budapest, Premontreiek Gödöllő, Szentendrei Evangélikus Egyházközség, Zebegényi Plébánia

Kodály 50 (- szerk -).....	3-5. oldal
Éneklő Ifjúság 2017. 03. 18. (Hraschek Katalin)	6. oldal
Fiatalfelkészítő karvezetők versenye Szegeden (Dr. Mindszenty Zsuzsánna)	7-8. oldal
Ünnepi kórusverseny Kolozsváron, In Memoriam Szabó Csaba (Márkusné Natter-Nád Klára)	8-9. oldal
Pécsi Dalos Nap a Kodály-évforduló jegyében (Törtély Zsuzsa)	9-10. oldal
Négy új kórusmű Bartók nyomdokán (Kocsis Klára)	10-12. oldal
Szent László énekekben, szóban (Kocsis Klára)	12. oldal
A Bartók Béla Férfikar koncertturnéja Kínában (Hoffner Tibor)	12-13. oldal
Kék (Dr. Ittész Mihály)	14. oldal
Búcsúnk Nógrádi Lászlótól (Kovács Mária). 80 éves korában elhunyt Szabó Tibor	15. oldal
Kettős Kodály évforduló a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán (Szesztay Zsuzsa)	16-17. oldal
Egy kis technika... 125. (Dr. Bruckner Adrienne)	17. oldal
A VII. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivál 2017. július 6-9. (Ruthner Judit)	18-19. oldal

Hátlap: VII. VÁCI NEMZETKÖZI GREGORIÁN FESZTIVÁL 2017. július 6-9.

KITÜNTETÉSEK NEMZETI ÜNNEPÜNKÖN, 2017. MÁRCIUS 15-ÉN

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke **Kossuth Nagydíjat** adományozott:
KALLÓS ZOLTÁN Kossuth-díjas zenetudósnak, népzeneűjtőnek,
a Nemzet Művészeinek

Kossuth-díjat adományozott:

KAMP SALAMÓN karnagynak

SASS SYLVIA operaénekesnek

Áder János megbízásából Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a

Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét adta át:

JOBBÁGY VALÉR karnagynak

Magyarország Kiváló Művésze díjat vehetett át:

KOVÁCS LÁSZLÓ karmester

Magyarország Érdemes Művésze díjat vehetett át:

BUBNÓ TAMÁS karnagy

HAMAR ZSOLT karmester

KOCSÁR BALÁZS karmester, az Operaház fő-zeneigazgatója

Liszt Ferenc díjat kapott:

PÁLÚR JÁNOS orgonaművész

SZABÓ SOMA karnagy, művészeti vezető

SZALÓKI ÁGI énekesnő

Martin György díjat kapott:

BORBÉLY JOLÁN néptáncutató

HÉRA ÉVA népművelő

VAVRINECZ ÁNDRÁS népzeneutató

Erkel Ferenc díjban részesült:

DUBROYAYNÉ MÉNES ARANKA szerkesztő-műsorvezető

VIRÁGH ANDRÁS zeneszerző

Sok szeretettel gratulálunk, további munkájukhoz jó egészséget kívánunk!

KÖSZÖNTJÜK SZÜLETÉSNAJÁN A

65 éves NÓGRÁDI PÉTER
zeneszerzőt (1952. május 30.)

70 éves ORBÁN GYÖRGY
zeneszerzőt (1947. július 12.)

80 éves HERPYNÉ LÉGÁR PIROSKA
karnagyot (1937. március 29.)

85 éves Dr. BÓNIS FERENC
zenetörténészt (1932. május 17.)

Sok szeretettel gratulálunk,
további munkájukhoz jó egészséget
kívánunk!

Kodály Zoltánra emlékeztünk 2017. március 6-án, a Farkasréti temetőben. Ötven éve hunyt el, ötven éve a sírja nemzeti zarándokhely.

Az ünnepi megemlékezés szervezője a Nemzeti Örökség Intézete, a Magyar Kodály Társaság és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem volt. Képviseltette magát számos zenei társaság, szövetség, egyesület határon innen és határon túlról.

Az elhangzó beszédek között az **ELTE Zenei Tanszékének Nőikara** Kodály műveket énekelt, *Mindszenty Zsuzsánna* Liszt-díjas karnagy vezényletével. Elhangzott a Nagyszalontai köszöntő, Esti dal és a 150. Genfi zsoltár.

Először *Prof. Szőnyi Erzsébet* Kossuth-díjas zeneszerző, az MMA rendes tagja, a Nemzet Művésze mondta el megrendítő, személyes hangú megemlékezését, levél formában szólítva meg a Mestert:

Levél a túlvilágra

Drága Tanár Úr!

Szinte hihetetlen, hogy már 50 éve távozott el közülünk. 50 éve, hogy a Montreáli EXPO üveg pavilonjában együtt kellett volna szerepeznünk, 50 éve, hogy megnyitóra vártuk volna az első esztergomi nyári egyetemre, 50 éve, hogy hosszú sorokban álltunk a MTA épülete körül egy utolsó búcsúzásra várva, majd a Farkasréten nyitott sírnál Nánási Alfonz búcsúszavaiban hallhattuk a bibliai idézetet: „Mondom nektek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.”

Hogy túléljük a drámai veszteséget: összefogtunk.

Lett győri zenei nevelési konferencia, magyar és nemzetközi Kodály Társaság, Intézet, Múzeum, Archivum, ifjúsági és felnőtt kórus mozgalom, népdalkörök, táncház, Felszállott a páva, Virtuózok, a Zene Háza...

Csak az iskolai énektanítás ügyét nem tudtuk a hátrányából előbbre vinni. Pedig Tanár úr már régen megjegyezte egyik tanítványának nagyszabású műve bemutatásakor: „Hagyja abba a steril ünneplést! Írja meg az iskolai ének könyveket. (-) Galyatetőn szoba várja!” Megírta. Hogy is ne írta volna meg?! Ha Tanár úr fontosnak tartotta...

Következetes igényességét mindannyian éreztük. Ez hiányzik most is.

Mit szólna Tanár úr a mai zenéhez? A zenei irányzatokhoz? Iskolai helyzetünkhöz? A népzene, világzene, folk-pop-rock megjelenéséhez, térhódításához? A társadalom zenei igényeihez, vagy igénytelenségéhez? Tudjuk, 50 év alatt sokat változott a világ, de jó lenne Tanár úr tanácsait hallani, hogy miként alkalmazkodjunk ehhez, vagy hogyan tudnánk megmaradni annak, amit szeretnénk, illetve helyesnek látunk? A mindennapos éneklés egy csepp a tengerbe. De mit? És hogyan? Mikor és hol?

Számos kérdés vár feleletre. Miként sáfarkodtunk azokkal a javakkal, melyeket ránk hagyott?

Az első generáció elment, a második elmenőben van, az örökség megőrzése – immár nemzetközi erkölcsi támogatással – az utókorra marad. De ne szaporítsuk a szót, váltsuk

inkább tettekre. „Jobbítsuk meg magunkat. Egy nemzetnél sem vagyunk alább valóak.” Tanár úr egyszer Carducci-t idézte: *Aki 200 szóval mondja el, amit 20-szal is lehetett volna, minden gazságra képes.*

Vir iustus. Mindnyájunk Tanára! Segítsen bennünket oda-átról!

Szeretetteljes üdvözlettel

az egész országra.

Másodikként *Radnainé dr. Fogarasi Katalin*, a Nemzeti Örökség Intézet főigazgatója mondta el köszöntőjét, kiemelve Kodály Zoltán nagyságát, bemutatva az intézet munkásságát.

Dr. Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár így emlékezett:

Mélyen Tisztelt Kodály Zoltánné Péczely Sarolta Asszony! Tisztelt Szőnyi Erzsébet Művésznő, Tanárnő, Professzor Asszony! Rektor Asszony, Elnök Urak, Emlékezők, Ünneplők! Hölgyeim és Uraim!

Kodály Zoltán alakját méltó módon felidézni valószínűleg az utolsó pillanatokban, az utolsó években vagyunk, hiszen az Ő munkatársai, az Ő közvetlen környezete tud méltóképpen emlékeztetni minket arról, hogy milyen is volt a zeneszerző géniusz, zenepedagógus végzettségű tudós alakja. Ezért is megrendülten állhatunk az 50. évfordulón napra pontosan itt a Farkasréti temetőben és hallgathatjuk Kodály munkatársának, választott munkatársának az emlékeit, és az intő utasítását, hogy hogyan kell a jelenkornak viseltetnie Kodály öröksége iránt. Ezért is borzasztóan fontos, hogy a XXI. században a kulturális intézmények, az oktatás, a zeneoktatás egész spektruma gondolja át, hogy Kodály írott és hangzó örökségéhez hogyan tud a mai posztmodern kor eszközeivel és kihívásai közepette is megfelelni. Ez a legnagyobb feladat Kodály örökségének ápolásában, újra és újra gondolásában. Hiszen Kodályt mindig újra kell tanulnunk, ahogy ő figyel-

meztet bennünket, hogy a műveltséget, a kultúrát sem lehet örökölni. Azt írja egy helyütt, hogy újra és újra meg kell szerezni, azért meg kell küzdenie minden újabb generációnak. És mi lenne a mai aktív generáció feladata, szent küldetése? Mi lenne más, minthogy valóban azt a súlyos és felelősségteljes örökséget újra kell tanulnunk, amelyet Kodály az iker csillag Bartókkal, ők is már örökség-hordozóként, Liszt örökségének hordozójaként az akkori aktív generációnak átadtak Magyarországon és szerte a nagyvilágban. Merthogy megrendítő tény, és örülök, hogy a Zeneakadémia ezt időről-időre hangsúlyozza, hogy egy csodálatos nagy családfa tagjai vagyunk mindnyájan. A Zeneakadémia alapító elnöke, 1875-ös gesztusa, és „hírhedt zenésze e világnak bárhová jutsz mindig hű magyar” Liszt Ferenc, amikor amellet döntött, hogy élete utolsó időszakában szülőföldje iránt mutatja a legnagyobb hűséget.

És valóban a Párizsi Konzervatórium mintájára létre jöhet a magyar zenei felsőoktatás első számú, és máig világhírű intézménye, a Zeneakadémia. És aztán Liszt tanítványai hogy viszik tovább és adják át ezt az örökséget és adják át a következő óriás generációnak, Kodályéknak és Bartókéknak, Dohnányiéknak és másoknak. Belegondolni is rettenetes, hogy mi itt mindannyian tanítványokként hallhatjuk Kodály katedrára maga mellé választott munkatársának intését, és tanulhattunk, minden nap tanulhatunk Kodály tanítványaitól, attól a generációtól, akik ma már a dedunoka generáció. Mi tehát ükunokáknak mondhatjuk magunkat, kedves fiatalok és kevésbé fiatalok. Ennek a tudata, hogy Liszttől vezethető le a magyar zenetörténet csodálatos nagy családfája és ebben kitüntetett szerepe van és volt mindig is Kodálynak. Még akkor is, ha az elmúlt 50 esztendőben nem feltétlenül és nem mindig méltóképpen tudtunk ennek az örökségnek megfelelni. Mert voltak időszakok, amikor bizonyos témaköröket talán megfelelően hangsúlyozott az utókor, de voltak, amiket elsikkadni hagyott. És az elsikkadni hagyás évtizedeiben olyan súlyos deficiteket okoztak a Kodály örökség ápolásában, gondolkodásában, aminek a kijavítása érdekében ma hitet kell tennünk az 50. évfordulón, hogy összefogunk, össze kell fognunk a kulturális intézményeknek, az oktatás teljes spektrumának, az óvodától a zeneakadémiáig. Össze kell fogni a Kormányzatnak, és össze kell fogni mindenkinek, aki a magyar kultúrát, a magyar művelődést fontosnak tartja. Nem csak a saját élete, hanem a gyermeke és az utánuk következő generációk érdeke ez.

Mit tesz 50 év után a mai világ ennek a súlyos örökségnek az ápolásáért? Örülhetünk, és azt mondhatjuk, hogy azért a „nagyvilág” is látja és elismeri ennyi évtized után is ezt a gazdag örökséget, amikor azt tapasztaljuk, hogy az ENSZ oktatási és kulturális szerve az UNESCO, már két évvel ezelőtt Kodály évvé nyilvánította 2017-et, a nagy mester 135. születésére, és 50. halál évfordulójára való figyelemfelkeltés gyanánt. És egy másik csodálatos eredmény, a magyar kultúr-diplomácia sikere, győzelme, hogy íme, a világ szellemi kulturális örökségének részévé válhatott a Kodály-módszer. Ez egy olyan hallatlan felelősség és büszkeség minden magyar ember számára, amely felelősséggel feladatunk van, és a büszkeséggel valóban jól és helyesen kell sáfárkodnunk. Ez az utókor nagy és szent feladata és küldetése. És igen, ahogy a Tanárnő említette, itt vannak a kérdések a mindennapjaink

munkálkodásában. Mi lesz, és hogy integrálódik a mindennapi éneklés kicsiny gyöngyszeme a mai oktatási rendszerbe? Hogyan lesz a magyar népdal a táncház-mozgalom hullámvölgye és újraívelése időszakában mindenki kincsévé? Tudunk-e a magyar népdal napjában megegyezni és adni egy kitüntetett pillanatot az év 365 napjából ennek az ügynek? És valóban, tudjuk-e a széles körű, a teljes társadalom figyelmét akár televíziós műsorokon keresztül is odafordítani, hogy az érték az mindig magasba emel, és Kodály soha nem alkudott meg. Mindig és mindenkor az értéket mutatta fel, és mindig az érték mellé gyűjtötte tanítványait és követőit. Professzor úr a Zeneakadémián mindig azt mondta, hogy ne idézzétek Kodályt, hanem olvassátok és műveljétek. Ez a feladat hárul mindannyinkra napjainkig, és ha ennek eleget tudunk tenni, akkor bízhatunk abban, hogy lesznek évről-évre ismétlődő, konokul ismétlődő események, mint a ma esti Mátvás temp-lomi latin requiem, mint a Zeneakadémia vállalása, hogy Kodály termet avatott, Kodály zeneakadémiai tanterméből, a 15-ös teremből, hogy vannak iskolák, akik csodálatos módon emlékeznek. Nemcsak emlékeznek, hanem művelik is magas szinten nemcsak a Kodály módszert, hanem azt a nagy repertoárt, amit a mestertől kaphattunk.

Ki-ki a saját területén kell hogy elvégezze a rá háruló feladatokat. És itt szerepe van, és szerepe lesz a Tudományos Akadémiának, és a Művészeti Akadémiának és bizony vállalást kell tennie Magyarország Kormányának is. Ezért mondom örömmel, hogy a Kormány előtt van egy olyan nagy gondolkodási ív, amelynek kiinduló eleme lesz a Liszt-kultusz újragondolása, hogy hogyan tudjuk a Budapest brandet, márkanévet úgy megemelni a világban, hogy az mindenki szemében összefolyjon Liszttel. És ennek érdekében számos fejlesztésre készülünk a Zeneakadémián, és szerte a városban. És ehhez kötődik, és ebbe ágyazódik bele, ehhez kapcsolódik a Kormány előtt fekvő másik előterjesztésünk, amelyet az itt jelenlévő intézményekkel közösen alkottunk meg, hogy az idei év újrainduló nagy programnak az első esztendője legyen.

Induljon el a Kodály- Program, amely felöleli a magyar zeneoktatás újragondolását, benne az éneklés szerepét, felöleli a zenei felsőoktatás szerepét és helyzetét Magyarországon, annak kisugárzását Európában és a világban, és magába foglalja azokat a programokat, rendezvényeket, eseményeket, amelyek az idej kerek esztendőhöz kötődnek. Így most a Kodály-program első üteme kaphat egy 1 milliárd 486 millió forintos támogatást azon programokra, amelyeket az intézmények javaslatként tettek a Kormány asztalára. Ez pedig tartalmazni fog jeles koncerteket, konferenciákat, kiállításokat, versenyeket, nagy pályázatokat, oktatói ismerterjesztő programokat, mester- kurzusokat, kiadványokat, CD-eket és könyveket, filmeket, nemzetközi programokat és közművelődési eseményeket, rendezvényeket. Azt gondolhatjuk, ha mindannyian valóban hitet teszünk amellet, hogy ez az örökség felelősséget és feladatot ró mindannyinkra, akkor talán a Mester is úgy gondolhatja, hogy nem méltatlan örökösei vannak szerte a hazában, hanem talán megpróbálhatunk felnőni ahhoz a nagy feladathoz, amit ránk hagyományozott

„Amennyi fűszál van a tarka mezőben annyi áldás szálljon mesterünkre!”

Köszönöm szépen!

Majd Dr. Vigh Andrea, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektorasszonya mondta el emlékbeszédét.

Kodály Zoltán jelenléte annyira erős a mindennapjainkban, hogy hihetetlen belegendolni: fizikai valójában immár ötven éve nincs közöttünk. Hatalmas az a hagyaték, amit örököltünk tőle s ebben az esetben a többes szám használata nem pusztá retorika: valóban egy egész nemzet vallhatja magát Kodály büszke örökösének. Nem csak arra gondolok, hogy micsoda zeneműveket hagyott hátra a forradalmian izgalmas korai kamarazenétől a nagy vokális darabokon át a kései, méltatlanul keveset játszott C-dúr szimfóniáig. Még csak nem is arra, hogy miként él velünk az általa felvázolt pedagógiai szellemiség. Mindenek előtt az alapokra gondolok, arra, hogy milyen mértékben vált mindennapjaink részévé a magyar népzene. Hogy csecsemő kórtól kezdve, vagy – hogy Kodály „bon mot”-jára utaljak – már kilenc hónappal a születés előtt az emberek jó része mindennapi kenyéréként él a népzenevel.

Ha visszamegyünk az időben, a Kodály-Bartók generáció fellépése előtti korokban, vagy ha térben teszünk utazást, akár nyugati országokban: világossá fog válni, hogy ez egyáltalán nem természetes. Én ebben látom a kodályi örökség legcsodálatosabb rétegét, hogy valóban az alapokig menően volt képes átalakítani egy ország zenei gondolkodását: persze nem egyedül, hanem kollégák, harcostársak, és növendékek generációinak közreműködésével.

Ezért is dolgozunk azon, hogy megtaláljuk a kodályi elvek helyét napjaink rendkívüli mértékben megváltozott világában, s mélyen egyetértek azzal a gondolattal, hogy az alapoktól kell indulni. Három évvel ezelőtt indítottuk budapesti mintaiskolánkat, ahol a kodályi elvek mentén visszük végig a gyerekeket az óvodás kortól az érettségig, és ez a mintaiskola tavaly óta Kodály szülővárosában, Kecskeméten is működik. Abban a városban ahol a Kodály Intézet valódi zarándokhelyként fogadja a világ minden tájáról a kodályi pedagógia híveit. Óriási eredménynek tartom, hogy idén elindul a Kodály Intézet felújítása és infrastrukturális bővítése.

Hatalmas megtiszteltetés számunkra, hogy a kecskeméti Kodály Intézet és a budapesti Kodály Múzeum anyaintézményeként a Zeneakadémia lehet a kodályi örökség első számú letéteményese, s hogy ennek az édes tehernek a viselésében odaadó partnerünk a zeneszerző özvegye Kodály Zoltán Péczey Sarolta. Néhány percben képtelenség összefoglalni, mit is jelent Kodály az alma mater számára. Volt aligazgató, az igazgatótanács elnöke, díszelnök ezeknél azonban sokkal fontosabb megint csak az alapok: a mindennapi oktatói te-

vékenysége. Hogy népzene és zeneelméletet tanított, s ami számára talán a legfontosabb volt: zeneszerzést. Tegnap adott át a Liszt Ferenc téri épület XV. termében, Kodály egykori tantermében a neki emléket állító gyönyörű tablót, hogy mindenki számára, aki ebbe a terembe belép, világossá váljék: kinek az emlékét őrzik a falak.

Az egyik tablón apró betűkkel – mert hogy nagybetűkkel nem fért volna ki – valamennyi növendékének a neve elolvasható, aki 1908 és 1942 között zeneszerzést tanult tőle: több mint kétszázötven név! Kocsis Zoltán mondta egy interjúban, hogy a liszti rapszodosz magatartás ott él tovább Kodályban. És ott él tovább a növendékeiben is, azokban is, akikből végül nem zeneszerző lett. Mert ezt is rendkívül fontosnak tartom: hogy Kodály nem akart dogmatikusan mindenkiből zeneszerzőt faragni. A zenét a műveltség meghatározó elemének tartotta, műveltségen pedig nem egyszerűen valamiféle öncélúan felhalmozott ismeretanyagot értett, hanem morális tartalommal is bíró emberi minőséget. És hitt abban, hogy zene nélkül teljes ember nem létezik.

Kötelességünk őrizni ezt a szellemiséget, ahogy kötelességünk őrizni pedagógiai életművét és zeneszerzői munkásságát is. A Nemzeti Filharmonikus Zenekar tegnapi ünnepi hangversenye arról győzött meg, hogy ez utóbbinak a gondozása különösen fontos. Mert úgy érzem, hogy bár Kodály nagyságát senki sem kérdőjelezheti meg, kompozíciói nem a nekik megérdemelt helyet foglalják el a zenetörténeti kánonban. Ahogy a tegnapi est ifjú karmestere, egykori növendékünk, Madaras Gergely pontosan megfogalmazta egy interjúban: „Kodály darabjaiban van egy olyan vagányság, eredetiség, modernség és vitalitás, amit hajlamosak vagyunk elfelejteni.” Van tehát dolgunk Kodállal, s úgy érzem mindig is lesz. Ötven évvel ezelőtt tehát nem hagyott itt minket, csupán elengedte kezünket, hisz világosan megmutatta az irányt.

Engedjék meg, hogy zárásként őt magát idézzem, mert úgy érzem, tökéletesen illenek rá azok a gondolatok, amelyeket Debussy 1918-as halála kapcsán a Nyugat hasábjain fogalmazott meg:

„A szabadság és szépség felé visz az út amelyen elindult. (...) Annyi torz lárma után, műveiből mintha megint a szépség első félnék sugarai áradnának. (...) Az ő iránytűje tisztultabb magasabb rendű művészet felé mutat.”

A sírnál előre elhelyezett koszorúk előtt a társaságok küldöttei főhajtással emlékeztek Kodály Zoltánra. A koszorúzás alatt az ELTE Nőiakar és Papp Cecília szólista Kodály gyűjtötte népdalokat énekelt. A méltó megemlékezés a Himnusz hangjaival ért véget.

(szerk)

ÉNEKLŐ IFJÚSÁG

Beszámoló a budapesti gimnáziumi kórusok központi minősítő hangversenyéről 2017. 03. 18.

A KÓTA Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottsága 2017. március 18-án, szombaton, új formában rendezte meg a budapesti gimnáziumi kórusok központi minősítő hangversenyét a Szent Imre Gimnázium Dísztermében. Az új elképzelés az volt, hogy a kórusoknak legyen lehetőségük egymást meghallgatni, mindenkinek legyen közönsége, és így örülhessenek a maguk és mások sikerének is. Tapasztalják meg a diákok, hogy a kóruséneklés nem csak a csodabogarak műfaja!

Napjainkban tudvalevően nagy problémát jelent a gimnáziumokban is kórust létre hozni, illetve fenntartani. A diákok rengeteg délutáni különórával túlszűfolva élik napjaikat, s nehéz őket meggyőzni arról, hogy a kóruspróba kedvéért az iskolában maradjanak, azzal töltsék a délután egy részét. Az elmúlt években ez látszott is a minősítésre jelentkezők csekély számán. Két éve például csak 5 kórus volt. A KÓTA ezért, jelentkezésre buzdítva, e-mailben, közvetlenül is megkeresett még számos karnagyot, akik eddig nem jöttek minősülni. Valami elindult, mert kilenc kórus vállalta a megmérettetést. A koncerten végül 8 kórus énekelt. A **Budapesti Piarista Gimnázium Vörösmarty Diákkórusa** – karnagyuk *Melegh Béla* -, műsoruk egy részét be is mutatta, de a minősítéstől vissza kellett lépniük, mert sok volt a betegük, nagyon hiányos volt a kórus. Szintén betegség miatt, a **Vörösmarty Vegyeskar** – karnagy *Gyombolainé Iványi Márta* -, fel sem tudott lépni.

Új minősülő kórusként köszönthettük a **Kölcsey Leánykart**, karnagyuk *Medenczi Román*. A **Poco a poco Kamarakórust**, karnagy: *Szaniszló – Dobos Zsuzsanna*, és az **Óbudai Árpád Gimnázium Kiskórusát**, karnagyuk *Kun Attiláné Kocsis Erzsébet*.

A zsűri tagjai voltak: elnök *dr. Mindszenty Zsuzsanna*, a Musica Nostra kórus Liszt-díjas karnagy, a KÓTA elnöke. Tagok: *Soltészné Lédeczi Judit*, a Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykarának Liszt-díjas karnagya és *Nagy Ernő*, a Pécsi Szeráfi Kórus Artisjus-díjas karnagya.

A hangverseny elején, *Soltészné Lédeczi Judit* vezényletével közösen elénekelték a résztvevők Kodály Zoltán harmóniáival a Gerencséri utca és az Azért, hogy én huszár vagyok kezdetű népdalokat. Zongorán kísért *Hraschek Katalin*.

Ezután el is kezdődött a hangverseny első része, 5 kórus bemutatkozásával, majd rövid szünet után még 3 kórus énekelt.

Amíg a zsűri döntött, a résztvevők számára koncertet adott az **Eötvös József Gimnázium Vegyeskara**, *Lánczky Edit* vezényletével. Nagyon szerettem volna, ha a diákok és a karnagyok hallják őket, mert óriási húzóerő lehet mindenki számára egy ilyen szintű diákkórust megcsodálni. A kórus, korábbi többszörös „Az év kórusa” minősítése mellett, a VII. Kodály Zoltán Magyar Kórusverseny Ifjúsági Vegyeskari kategóriájának győztese volt, s ekkor elnyerték a KÓTA különdíját is. Sokszínű műsorukat, ragyogó éneklésüket nagy tetszés fogadta. Kitűnő karnagyuk, *Lánczky Edit* azután még közös éneklésbe, kórus improvizációba is bevonta a hallgatóságot.

Eredmények – a fellépés sorrendjében:

Kölcsey Leánykar, karnagy: *Medenczi Román*, Arany minősítés.

Madách Gimnázium Énekkara, karnagy: *Krasznai Gáspár*, Arany diplomával minősítés.

Poco a poco Kamarakórus, karnagy: *Szaniszló – Dobos Zsuzsanna*, Arany minősítés és Elismerő oklevél a Rathgeber kórusmű előadásáért.

Lukin Eszter Vegyeskar, karnagy *Németh Sándor*: Arany diplomával és Az év kórusa minősítés. Elismerő oklevél a kórus átélt előadásáért.

Veres Pálné Gimnázium Jubilus Kórusa, karnagy *György Norbert*: Ezüst minősítés.

Óbudai Árpád Gimnázium Kiskórusa, karnagy: *Kun Attiláné Kocsis Erzsébet*: Arany diplomával és Országos Dicsérő Oklevél. Elismerő oklevél a szugesztív előadásért.

Óbudai Árpád Gimnázium Kórusa, karnagy: *Orosz Erzsébet*: Arany diplomával és Országos Dicsérő Oklevél. Elismerő oklevél a műsorválasztásért és a hangulatos előadásért.

Az eredményhirdetés - hallván a szép eredményeket -, nagy ovációval zajlott. A nap zárásként pedig még két, Kodály-gyűjtötte vidám népdalt is elénekeltünk. Így távoztak azután a diákok, boldogan, örömteli hangulatban.

Ezután a zsűri karnagyoknak szóló értékelése következett, amely barátságos hangvételű, nyitott, érdeklődő légkörben zajlott. A legapróbb részletek megbeszélésére pedig egyéneknél is rendelkezésre álltak a zsűri tagjai.

A zsűri meglátása szerint jó volt ez az új forma, szinte végig telt ház volt, szülők is jöttek! Kiegyenlített volt a színvonal, senki nem lógott ki gyengébb produkcióval. Differenciálni azért lehetett, és ezt a zsűri meg is tette. A karnagyok jól összeállított műsorokkal érkeztek. A kórustagok öltözete is szép volt, általában megadták a módját, törekedtek az egységességre. *Lédeczi Judit* szorgalmazza a kotta nélküli éneklést, amely nagy előre lendítője a karnagy és kórusa közötti áramlás létre jöttének.

A nap forgatókönyvét összeállította, bemondóként és zongorakísérőként közreműködött *Hraschek Katalin*. Önfeláldozó, nélkülözhetetlen segítőként egész nap velünk dolgozott *Igaliné Büttner Hedvig* karnagy, bizottságunk tagja. Ragyogó munkát végzett *Farkas Tünde* KÓTA-munkatárs is, és köszönjük *Vadász Ágnes* főtítkárnak asszony segítségét is!

Örülök, hogy lendítettünk egyet az Éneklő Ifjúság ügyén!

Hraschek Katalin

FIATAL MAGYAR TANÁRJELÖLT KARVEZETŐK VERSENYE SZEGEDEN

A Kardos Pál Alapítvány és a szegedi Szent-Györgyi Albert Agora rendezésében 2017. február 11-12-én egy különleges és egyben hiánypótló rendezvény vendégei lehettünk. A fiatal magyar tanárjelölt karvezetők versenyére hét különböző felsőoktatási intézményből kilencen jöttek el, hogy összemérjék képességeiket. Kettő közülük Erdélyből érkeztek- Nagyváradról és Kolozsvárról. Sokan mondják, hogy a zenében a versengés nem nagyon szerencsés, de ugyanakkor mindig azt látjuk, hogy a mai világ szellemében felnőtt fiatalokat igen magas szintű teljesítményre sarkallhatja az a tény, hogy megmutathatják, mire képesek, és ez adott esetben még díjazással is jár.

A tanárképzés Magyarországon sok változást ért meg az elmúlt csaknem két évtizedben. Az egykori- az ezredforduló előtti – tanárképzési rendszerben tanító intézmények többnyire egyetemi szintre kerültek, először a BA-MA (Bachelor-Master) 5 éves képzés bevezetése folytán, majd néhány éve egy újabb változtatás után létrejött az osztatlan tanárképzés (4 év elméleti plusz egy év gyakorlati képzés), melyben újra két szakos tanárok kapnak diplomát, és ennek csak a fele az ének-zene tanári képzés. A Zeneakadémián tanuló diákok, akik tanári szakon végeznek, egészen más típusú képzést kapnak, és számukra sok év óta a Lantos Rezső karvezetői verseny ad népszerű fórumot a megmutatkozásra. Ezért mondhatjuk, hogy a szegedi verseny hiánypótló volt, hiszen azok a diákok, akik Budapesten, vagy a vidéki tanárképzők utódintézményeiben tanulnak, nemigen tudják teljesíteni a zeneakadémiai verseny követelményeit. A szegedi szervezők Kodály és Bartók műveiből állították össze a versenyanyagot- amely olyan műveket tartalmazott, amelyek, ha valaki nem díjnyertes, akkor is nagy haszna származik a felkészülésből. A versenyen kiváló kórusokat vezényelhettek a versenyzők, amely már önmagában is nagy élmény volt a fiatalok számára.

Az első napon az elődöntő a Szent-Györgyi Albert Agora termében kapott helyet. Ezúttal a szegedi **Bartók Béla Nőiakar** (karnagy *Ordasi Péter*) és a **SZTE JGYPK Argenteus Vegyeskar** (karnagy *Kovács Gábor*) működött közre. A zsűriben három közismert, kiváló karnagy foglalt helyet: *Rozgonyi Éva* Liszt és Bartók-Pásztory díjas karnagy, a szegedi Bartók kórus örökös karnagyja, *Thész Gabriella*, Liszt-és Bartók-Pásztory-díjas karnagy, a Magyar Rádió Gyermekkarának volt karnagyja, és az elnök, *Tóth Ferenc*, Liszt-díjas karnagy, a komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola és a Komlói Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál megalapítója. Sorsolással döntött el, hogy melyik versenyző melyik

két művet vezényli. A műsor Kodály Zoltán: Egyetem, begyetem, Bartók Béla Jóságigéző, valamint Kodály Zoltán A 121. Genfi zsol-tár, illetve a Gömöri dal volt. A zsűri az elődöntő alapján választotta ki azt a hat versenyzőt, aki a döntőbe került.

Az elődöntő délutánján még egy nagyon érdekes szakmai esemény részesei lehettek a versenyzők és a vendégek egyaránt. A Kar-

dos Pál Alapítvány új kiadásban, kibővíttve megjelentette Kardos Pál : Karvezetés III. főiskolai jegyzetét, amely először 1970-ben került kiadásra, és mind a mai napig aktuális. A könyv az igényes, minőségi éneklésre, tiszta kórushangzásra törekvő, gondolkodó karvezetők számára

nagyon hasznos információkat tartalmaz. A kötet egyfelől Kardos Pál tiszta intonációval kapcsolatos matematikai, fizikai kutatásainak eredményeit tartalmazza, valamint sok gyakorlati haszonnal járó segítséget ad az énekkar felépítéséhez valamint a kórusok különféle térbeli elhelyezéséhez illetve utal azok akusztikai következményeire. Felhívja a figyelmet az egyszólamúságra az énekkari nevelésben, és gyakorlati példákkal is illusztrálja a tanácsokat. A könyvbemutatót *Mindszenty Zsuzsánna*, a KÓTA elnöke vezette. *Rozgonyi Éva* tanárnő személyes élményeit idézte föl abból az időből, amikor Kardos Pál munkájában elindult az intonációval kapcsolatos kutatás. *Kardos Pálné* megosztotta a jelenlévőkkel azt a szerteágazó bonyolult munkafolyamatot, amely az új kiadás létrejöttét kísérte. A könyvbemutató végén *Ordasi Péter*, a Bartók Béla Nőiakar karnagyja egy rövid bemutatót tartott, melyből a jelenlévők megérthették hogy a kardosi kutatások, a tiszta intonáció matematikai-fizikai törvényszerűségei hogyan építhetők be a napi kórusmunkába. A versenyre érkező fiatal tanárjelöltek számára mindezek többnyire új információk voltak, és sokan örömmel meg is vásárolták a kötetet.

Amásodikverseny-napon, vasárnap reggel került sor a döntőre az SZTE Zeneművészeti Kar Fricsay-termében. Itt is két művet soroltak ki, de ehhez járult még egy ismeretlen mű lapról vezénylése, amelyet a verseny előtt kaptak kézhez a döntőbe jutott fiatalok. Közreműködött a **Rókus gyermekkar** (karnagyuk *Liptákné Klement Ágnes*)- ők Bartók: Játék, illetve Kodály Gergelyjárás c. művét énekeltek. A vegyeskar ezúttal a **Vox Univer-**

A zsűri: Rozgonyi Éva, Tóth Ferenc, Thész Gabriella

Besse Attila

sitatis Szegediensis volt (karnagy Cseri Zsófia), akik pedig Kodály: A szabadság himnusza, illetve Jövel Szentlélek Úristen c. műveivel készültek.

Az elődöntőből hat versenyző jutott tovább, mindannyiuk szereplése nagyon alapos felkészülésről tanúskodott. Jó volt látni a lelkesedésüket, a törekvést arra, hogy a tőlük telhető legjobbat nyújtsák. Bizonyára nehéz dolga volt a zsűrinek a végeredmény a kialakításában, hiszen a mérhető technikai tudás mellett nagyon sok szubjektív eleme van a karvezetés megítélésének. A zsűri figyelembe vette a zeneiséget, a kórossal való kommunikációt, a helyzetmegoldó képességet, és még sok apró dolgot, amelyből összeállhat egy kép, amely egy fiatal karvezető tehetségét mutatja.

Álljon itt a verseny végeredménye:

I. díj: BESSE ATTILA (100.000 Ft) (Budapest, ELTE BTK Zenei Tanszék, tanára: *Dr. Mindszenty Zsuzsánna*)

II. díj: BÉLTEKI ANETTA (75.000 Ft) (Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar, tanára: *Dr. Török Ágnes*)

III. díj: LOKODI ANNA (50.000 Ft) (Kolozsvar, Babes-Bolyai Egyetem Ref. Teológia zenepedagógia szak, tanára: *Dr. Windhager-Geréd Erzsébet*)

A kórusok szavazatai alapján ajándékot kaptak:

BEHÁN BRIGITTA (Szeged, Argenteus Vegyeskar)

BÉLTEKI ANETTA (Bartók Béla Nőiakar, Szeged)

LOKODI ANNA (Rókus Gyermekkar és Vox Universitatis Szegediensis)

A Magyar Kodály Társaság jutalma (Kodály Zoltán: Visszatekin-

tés I. – III.) Kodály: Gömöri dal c. művének megformálásáért: **ELEK GERGŐ** (Nagyvárad Partiumi Keresztény Egyetem – tanára: *Berkesi Sándor*)

Eösze László: Kodály élete képekben c. könyvét kapta **LENGYEL KLEMENTINA SZTE JGyPK Szeged**

A Szeged Városi Kórus Egyesület különdíja (a Kontrapunkt kiadó 30.000 Ft értékű kottacsomagja) a gyermekkarral való legsikeresebb munkáért: **LOKODI ANNA**

A szegedi karvezetői verseny jó hangulatú és szakmailag nagyon hasznos rendezvény volt. Reméljük nem egyedülálló, talán az elkövetkező években más intézmény is elvállalja a szervezést, hiszen a fiatalok nagy örömmel jöttek. Kár, hogy volt olyan intézmény, amely egyáltalán nem küldött versenyzőt, talán legközelebb! Köszönet a szervezőknek, rendezőknek, az intézményeknek: a szegedi Szent-Györgyi Albert Agorának, az SZTE Zeneművészeti Karának, de leginkább annak a két fáradhatatlan energiájú csodálatos karnagynak, tanárnak, akik fejében, szívében megszületett az ötlet, és sikerre vitték rengeteg munkával: **Rozgonyi Éva Tanárnő és Ordasi Péter Tanár Úr.**

KÖSZÖNET MINDENÉRT!

Dr. Mindszenty Zsuzsánna

ÜNNEPI KÓRUSHANGVERSENY KOLOZSVÁRON

a Romániai Magyar Dalosszövetség 95. évfordulója alkalmából, tisztelettel emlékezve Szabó Csaba 80 éve született zeneszerző emléke előtt

A Romániai Dalosszövetség – RMD – gyökerei 1867-re nyúlnak vissza amikor Aradon megalapították a Magyar Országos Dalosszövetséget Dalárügylet néven. A Trianoni szerződés után a romániai énekkarok kikerültek a Magyar Dalosszövetségből. 1921 november 13-án Brassóban létrehozták a Romániai Magyar Dalosszövetséget. 1922-ben ennek székhelyét áthelyezték Kolozsvárra.

Alapszabályuknak megfelelően ettől kezdve, országos versenyeket szerveztek nagyobb Erdélyi városokban. Szaklapot adtak ki, karnagy- és továbbképzéseket tartottak, kiváló előadók közreműködésével. Az RMD 1938-ban 228 kórust tartott nyilván. A II. Világháború alatt és után a műzsák nem énekeltek. 1947-ben a Dalosszövetség meghirdette találkozóját, új vezetőséget választottak és Bartók Béla Dalosszövetség néven működtek. Ám 2 évvel később beszüntették a Dalosszövetséget.

Közel ötven évtizeden át az énekkarok mint egyházi- vagy üzemi, szakszervezeti kórusok működtek.

Kolozsvar és Marosvásárhely főiskolai és zeneiskolai tanárai vállalták egy-egy falu kórusának irányítását. A *Művelődés* havi folyóirat zenei szerkesztője Szabó Csaba sokat tett a kórustalálkozók, továbbképzések szervezéséért. 1971-ben tartot-

tak egy nevezetes találkozót, melynek százötven résztvevője volt, karvezetők és zenetanárok köréből. A teljesség igénye nélkül említjük azon tudós zenetanárok nevét akik mindebben tevékenyen részt vettek. *Angi István, Almási István, Birtalan József, Benkő András, Guttman Mihály, Jagamas János, Márkos Albert, Nagy István, Szabó Csaba, Szász Károly.* Ezt követően azonban következő találkozót már nem engedélyeztek.

Két évtized elmúltával, 1994. szeptember 17-én, az *Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület* hívta újra életre a *Romániai Magyar Dalosszövetséget*, tiszteletbeli örökös elnökként *Guttman Mihály* karnagy-tanárt választva. Első elnök *László Attila*, majd *Major László* és végül a jelenlegi elnök *Tóth-Guttman Emese*, alelnök: *dr. Péter Éva és Kállay M. Tünde.* Célkitűzésük: Éneklő Erdély, Bartók és Kodály szellemében.

2016. november 12-én a 95. évforduló alkalmából, Kolozsváron a Református Kollégium dísztermében tartottak közgyűlést és díjkiosztó ünnepséget. Tóth-Guttman Emese az RMD elnöke megnyitó beszédében kifejtette, hogy a Romániai Magyar Dalosszövetség célkitűzései, alapításától fogva változatlanok, a Dalosszövetség elkötelezettje a magyar kultúra ápolásának. Ennek érdekében sokrétű feladatot teljesítenek: Erdély minden régiójában szerveznek kórustalálkozókat, felnőtteknek, gyerekeknek egyaránt, támogatják a népdaléneklési versenyeket, a zenei táborok- és továbbképzések szervezését. Ezt követően kiegészítő beszámolókat hangzottak el: Hargita megye kórusmozgalmáról, egyházzenei eseményekről, a Művelődés folyóirat tevékenységéről.

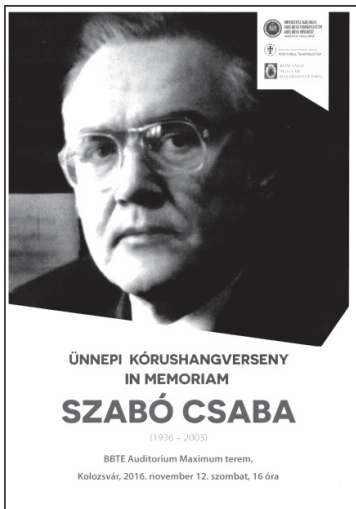
Minden esztendőben, így most is sor került elismerő díjak átadására. Elsőként Székely Árpád karnagy, a Református kollégium igazgatója vehette át a Jagamas János-díjat, majd további öt díjazottat méltattak kiemelkedő, önzetlen munkásságukért. Mindezen felül az RMD felvállalta, hogy hangverseny keretében évente megemlékezik egy-egy kerek évfordulás erdélyi zeneszerzőről, megismerteti annak művészetét az ifjú nemzedékekkel. 2016-ban, ezen a napon a marosvásárhelyi származású Szabó Csaba zeneszerző emléke előtt tisztelegtek.

IN MEMORIAM Szabó Csaba

Szabó Csaba zeneszerző, zenedudós, főiskolai tanár 80 éve született Ákosfalván. Tanulmányait a Marosvásárhelyi Zenei Szakiskolában kezdte, majd a Kolozsvári Zeneakadémián – a Kodály tanítvány – Jodál Gábor és Jagamas János irányításával végezte. Tanári, karmesteri, zeneszerzői munkásságának színhelye 1987-ig Marosvásárhely volt. A magyar népzene ügye, szolgálata és kutatása, nemzedékrők-nemzedékre való hiteles megőrzése, szellemi örökségének fontos részét képezte. 1988-tól Magyarországra költözve a szombathelyi Berzsényi Dániel Főiskola tanáraként folytatta munkásságát 2003-ban bekövetkezett haláláig.

A Babes-Bolyai Tudományegyetem Auditorium Maximum termében tartott ünnepi hangversenyen hét énekkar szerepelt, Szabó Csaba kórusműveinek előadásával. A műsorvezető Vetési Nándor, mondott rövid ismertetőt a művekről, a kórusokról, megemlítve néhány elismerésre méltó eseményt a zeneszerző munkásságából.

Elsőként a kolozsvári Sigismund Toduta Zenei Főgimnázium V-VIII osztályos kórusa – szerepelt, az Öt kétszólamú gyermekkarra komponált sorozattal: Méz, méz, méz; Csip, csip, csóka; Fényes szeptember; Árkot ugrott a szúnyog; Pletykázó asszonyok. Vezényelt: Kállay Miklós Tünde. Gyulafehérvár-ról A Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum kórusa – háromszólamú férfikarra komponált Katonanóták és Dózsa György buzdító beszéde c. műveit adta elő, vezényelt: Fr. Farkas László. Marosvásárhelyről

érkezett a Nagy István Ifjúsági Kamarakórus, Bocskai Istvánhoz, és Míg élek szép lélek nem felejtlek c. műveit énekelte, vezényelt: Kovács András. Gyergyószentmiklósi Ipartestület Férfikara, a Csángó dalok a tatár fogságból – kétszólamú férfikarra és zongorára komponált 4 dalt adta elő, vezényelt: Molnár Katalin. Kolozsvár BBTE Református Tanárképző Kamarakórusa – műsorán elsőként: Két csángó népdal - nőikarra: Kimennék a hegyre, Vékony cérna – szerepelt. Azt követően: Kőműves Kelemen - népballada – négyszólamú vegyeskarra, gyermekkarra és hangszerszólóra. Vezényelt: dr. Windhager Geréd Erzsébet. Csíkszereda Lux Aurumque Kamarakórusa – a régmúlt költőit idéző „Egyszerű énekek” címen egybefogott öt madrigál közül (Tóth István magyar fordítása) hármat adtak elő: Piroskához; Sirató Janus Pannoniusról; Bocskai Istvánhoz. Művészeti vezető és karnagy: Ványolós András.

Az ünnepi hangverseny befejezésekként a kolozsvári Guttman Mihály Pedagóguskórus énekelte. Említésre méltó, hogy éppen 10 éve, 2007-ben alakult a Kolozsvári Magyar Pedagógusok Kamarakórusa, Bedő Ágnes vezetésével. Néhány évvel később 2013 november 6-án ünnepélyes keretek között névadó ünnepséget tartottak, Guttman Mihály emlékére, akinek elévülhetetlen érdeme az RMD újjá alakítása, és annak örökös tiszteletbeli tagja. Az Ő munkásságának a hagyományát kívánja a kórus tovább őrizni- és éltetni.

Ezen a hangversenyen Szabó Csaba igényes, szép művei közül válogatva került előadásra a Szerelmi dalok, háromszólamú vegyeskarra (3 ének); Menyaszszony-táncoltató, háromszólamú nőikarra; Házás énekek, négyszólamú vegyeskarra. Vezényelt: Bedő Ágnes.

Az ünnepi hangverseny sokszínű, gazdag válogatást nyújtott Szabó Csaba kórus műveiből, mely méltó bemutatása volt a zeneszerző munkásságának.

Márkusné Natter-Nád Klára

PÉCSI DALOS NAP A KODÁLY-ÉVFORDULÓ JEGYÉBEN

Évről-évre márciusban rendezzi meg a Pécs-Baranyai Kórus- és Zenekari Szövetség, a Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület és a Kodály Társaság Pécsi Csoportja a Pécsi Dalos Napot. A rendezvény-sorozat emlékezés és tisztelgés az elmúlt századok pécsi dalosai, különös tekintettel az 1847-ben illetve az 1862 és 1949 között működő dicsőséges Pécsi Dalárda előtt. Az idei, március 24-én rendezett emlékezés az Apáca utcai emléktáblánál kezdődött, ahol dr. Vargha Dezső főlevéltáros mondta el gondolatait a szép számú közönség előtt, igazi tavaszi időben. A műsort a VKI Mátyás

király utcai Általános Iskola nagykórusa és szólistái színesítették. Módos Anita karnagy népdalcsokorral, a szólisták pedig Kossuth-nótákkal örvendeztették meg a hallgatóságot.

Ezt követően az ünnepség-sorozat a Szent István téren álló, Varga Imre alkotta Kodály-szobornál folytatódott. Itt Tóth Ferenc Liszt-díjas karnagy személyes, bensőséges hangulatú megemlékezése a mai fiatalok számára is megszívlelendő gondolatokat tartalmazott sok-sok tanulsággal. A közös éneklés és a koszorúzás után a közeli Leőwey Gimnázium dísztermében került sor az ünnepi hangversenyre.

A dalos napi koncertet a legkisebbek, a pécsi Testvérvárosok terei Általános Iskola Kicsinyek Kórusának műsora nyitotta meg. Az üdén, tisztán csengő hangú kis dalosok dr. Szécsényi Lászlóné karnagy

vezetésével Balázs Árpád, Karai József és Donelly kórusműveivel, *Taschnerné Sértő Ágnes* zongorakíséretével méltán vívta ki a hallgatóság elismerését. Majd *Tillai Aurél* Liszt- és Kossuth-díjas karnagy-zeneszerző emlékezett Kodály Zoltán születésének 135. és halálának 50. évfordulójára. Fölidézte a második világháború utáni időszakot, amikor a Kodály-házaspár városunkban pihente ki a legpusztítóbb heteket. A Tanár Úrnak élete végéig meghitt, bensőséges kapcsolata volt Pécs városával és az itt élő muzsikusokkal. Büszkék lehetünk arra, hogy éppen a dalos napunk helyszínén hirdette meg a később világhírűvé vált zeneoktatási metódusát, az ún. Kodály-módszert, amelyet ma már minden civilizált országban ismernek, és először Agócsy László tanítványai mutattak be. Székesegyházunkban hangzott el először a *Missa Brevis* c. oratóriuma is.

A hangversenyen valamennyi korosztály képviseltette magát. Az ifjúságot a **Kodály Gimnázium Bartók Béla Lánykórusa** jelentette *Rózsa Bernadett* karnagy irányításával. Műsorukból kiemelkedett a két Kodály-mű, az „Egyetem begyetem” és a „Vejnemöjnen muzsikál” c. alkotásának sokáig emlékezetes megszólaltatása, az utóbbi *Körtési András* avatott zongora kíséretével. A **Komlói Munkáskórus** ismert főlépője a pécsi kórus koncerteknek. *Kunváriné Okos Ilona* karnagy vezetésével változatos, igényes műsorral szerepeltek, amelyből Kodály: *Pange lingua*, Arlen: *Over the Rainbow* és *Saint Seans*: *Tol-*

lite hostias c. művének megszólaltatása emelkedett ki.

Nagy örömmel hallgattuk a másik „vidéki”, ezúttal Tolna megyei énekkart, a **szekszárdi „Gagliarda” Kamarakórust**, amelynek tagjai főként egyházi műveket szólaltattak meg *dr. Szabó Szabocs* karnagy irányítása alatt. Ívelt, gondosan fölépített műsorukból kiemelkedett Kodály-Batizi: *Jövel, Szentlélek Úr Isten és Vedres: Kész a leltár* c. műve. Az idei dalos nap záró főlépője a *Tillai Aurél* irányította **Pécsi Kamarakórus** volt. Műsorukban *Monteverdi* két művét mutatták be, az „*Un giro sol*”-t és a „*Cor mio*”-t. A zeneszerző-karnagy alkotásai közül a *Kölcsey* versére komponált „*Zrínyi második éneke*” c. műve szólalt meg a tőlük megszokott igényes előadásban. Kodály: *A székelyekhez* c. alkotásával zárták a hangversenyt.

A szépszájú közönség végig lelkes tapssal köszönte meg az énekkarok magas színvonalú előadását.

Törtély Zsuzsa

Bartók nyomdokán NÉGY ÚJ KÓRUSMŰ

Örvendjete, kórusmuzsika szerelmesei! Mert most egyszerre négy új magyar kórusmű is született! A szerzők: **Beischer Matyó Tamás, Csemiczky Miklós, Fekete Gyula és Sugár Miklós**. A négy mű a Bartók-év KÓTA által rendezett záróhangversenyén, januárban hangzott el első ízben a Budapest Music Centerben.

Az első reflexünk tehát ujjongás és örvendezés, hiszen mindig örvendetes, ha új művekkel gyarapodik a magyar kórusirodalom. Ez nagyon is kívánatos, hiszen ritkán szoktunk hírt kapni egy-egy új magyar zenemű, kiváltképp új kórusmű születéséről. Mondhatnánk azt, hogy ebben a mulasztásban a hírközlő szervek, a sajtó, a tévé, a rádió megváltozott szemléletmódja a ludas, mert a „nagy” magyar kóruskorszak, Bartók–Kodály–Bárdos után érezhetően megcsappant a média érdeklődése a kultúra e területe iránt. Az ehhez mellékelt sánta érvelés szerint az nem hír, ha egy új kórusmű születik, bezzeg az hír, ha egy könnyűzenei celebet elhagy a szeretője, vagy párra talál, vagy gyereke születik.

De legyünk őszinték, az is igaz, hogy a Bartók–Kodály–Bárdos-korszak, vagyis a „nagy” kóruskorszak lezárulta után kissé vékonyabban, gyérebben csordogálnak az új hazai kórusművek. Pedig igenis vannak számottevő zeneszerzőink, nem is kevesen, nem is akármilyenek, és azóta felnőtt a második generáció is, sőt itt tapossa a sarkunkat a harmadik is.

A KÓTA, hogy segítse a hazai kórusirodalom gyarapítását, négy hazai zeneszerzőt – **Beischer Matyó Tamás, Csemiczky Miklós, Fekete Gyula,**

Sugár Miklós – kért fel új kórusmű komponálására, Bartók szlovák népdalgyűjtése anyagának felhasználásával. A KÓTA szándéka ezzel nyilvánvaló volt: nemcsak egyszerűen a kortárs magyar zeneszerzőket ösztönözte új kórusművek írására, hanem oly módon szándékozta gyarapítani a hazai kórusirodalmunkat, hogy a szlovák népdalkincs révén egyúttal Bartóknak az egész Kárpát-medencére is kiterjedő, egyetemes szellemiségére, a szomszéd népek népdalkincsére is ráirányította a figyelmet.

Más szóval annak, hogy a KÓTA éppen Bartók szlovák népdalgyűjtéseit jelölte meg feldolgozásra, ha úgy tetszik, extra üzenete is van, s erre érdemes részletesebben kitérnünk. Felhívta a figyelmünket Bartók egyetemességére, közte a szomszéd népek kultúrája iránti megbecsülésére, az abban rejlő, messzire sugárzó bartóki humanista üzenetre. Egyúttal arra is felhívta a figyelmet, hogy – s aki csak egy kicsit is beleássa magát Bartók magyar és szlovák népdalgyűjtéseinek történetébe, annak óhatatlanul szembesülnie kell ezzel a legtöbbször szemérmesen mellőzött ténnyel – a politika, az országhatárok korabeli drasztikus átrajzolása hiába próbálta kényszerpályára terelni a népdalokat gyűjtő Bartókot, aki természetes módon, természetes kulturális lelőhelyek szerint, és nem az új mesterséges országhatárokra figyelve kívánta bejárni az egész történelmi Magyarország területét. Érdemes azt is megfigyelni, hogy Bartók mennyire Kárpát-medencei, közép-európai módon reagált ezekre az új politikai korlátokra: nem adta föl népdalgyűjtői munkáját. Arra is érdemes figyelni, hogy magyar népdalkincsünk nem kizárólag a jelenlegi országhatárainkon belülről, hanem a történelmi Magyarország egész területéről való, akárcsak egész kultúránk, irodalmunk, s az érintkező közös területeken természetes módon a magyarral együtt van jelen a szomszéd népek népdalkincse is. Ennek bizonyosságául vessünk egy pillantást Bartók életrajzára is. figyeljünk a családfa, a szülőfalu, a gyerekkori város, majd későbbi hangversenyfellépései helységnevtárának sajátos üzenetére is, hiszen ezek a Bartók útját kijelölő helységnevek Kár-

pát-medencei kulturális sokszínűségükkel önmagukért beszélnek: (Kisősz (a romániai Gottlob), Szabadka, (a szerbiai Szubotica), Turócszentmárton (a szlovákiai Turčiansky/Martin), Nagyszentmiklós (a romániai Sânnicolau Mare), a „bánsági Weimar”-ként emlegetett Nagyszőlős (az ukrainai Vinogradiv), Temesvár (a romániai Timișoara), Nagyvárad (a romániai Oradea), Pozsony (a szlovák Bratislava), Beszterce (a romániai Bistrița)... Jellegzetesen közép-európai, Kárpát-medencei kulturális panorámakép ez, amely révén Bartók a szomszéd népek, szomszéd kultúrák iránti érdeklődése, elkötelezettsége, megbecsülése kiformalódott.

A négy zeneszerzőtől a következőket kérdeztük.

1. Miért éppen ezeket a szlovák népdalokat választotta megzenésíteni, mi ragadta meg bennük?

2. A szlovák népzene sok szempontból különbözik a magyartól. Amikor megzenésítette a szlovák népdalokat, a másság (például a háromnegyedes vagy a magyartól eltérő egyéb ritmika, a terciváltós építkezés, a harmonizálás) mekkora feladatot jelentett?

3. Mit jelentenek önnek Bartók kórusművei valamint hazai és idegen népdalgyűjtései, és ezek mennyire hatnak egy mai magyar zeneszerzőre, önre?

Beischer-Matyó Tamás: Čierny havran (A fekete holló)

1. Az általam írt kórusmű egy népdalt tartalmazott. Azon belül is csak a szöveget, a dallamot nem. Szándékosan választottam le, ugyanis erre a megbízás – legalábbis az én értelmezésemben – lehetőséget adott. Ez volt a „Dolu dolinami” című népdal. Hagyományos értelemben nem megzenésítés, kizárólag irodalmi szempontból tekintettem a szövegre. Ahogy keresgéltem – igazából nem volt hosszú folyamat, mert rögtön megakadt a szemem ezen a versen –, valami olyasmit szerettem volna, ami erős kifejezésre ad lehetőséget. A mély völgy fölött szálló fekete holló képe mint a halál metaforája egyből megragadott. Ez a nem mindennapi kép lebegett mindvégig a szemem előtt, amíg írtam a darabot. Ezért is lett a mű címe „Čierny havran”, azaz A fekete holló, és ezért hangzik fel olyan sokszor a darab folyamán.

2. A darabom – a szövegen túl egyetlenegy vonatkozásban kapcsolódik a szlovák népzenehez: a mesebeli hangzású líd hangsor gyakori a szlovák népzeneben. Innen már egy lépés a Bartók által annyira kedvelt akusztikus skála: a darab egyik fő dallama, és a belőle származtatott akkordok is ebből a hangsorból építkeznek. A darab akkordikus eszköze, a folszerű, víztükörré emlékeztető merev akkordok már távol állnak bármilyen népzenei hatástól.

3. Bartók népzenei életműve gerincét alkotják, amelyek aztán a zeneművek esztétikai alapjává válnak. Ennek a lenyűgöző teljesítménynek a hatása alól egy magyar zeneszerző se tudja kivonni magát. Ami számomra mindebből mindig is a legfontosabb volt, hogy jut el Bartók az egyszerű harmonizálástól odáig, hogy a végén az egész mű a népiség szellemében épül fel. Ráadásul közben a népzene, az alapanyag is átlényegül, új dimenziókat kap. Az önazonosság megtalálása a bartóki életmű legnagyobb csodája, az minden vágyam, hogy valaha elérjem ezt.

Csemiczky Miklós: Zelené hory (Zöld erdők)

1. A szlovák népdalok forrása Bartók Béla „Tót népdalok” című gyűjteményének „piszkozata”, amely „Szlovák népdalok” című kiadványként jelent meg a szegedi Gerdhaus Kiadónál 2011-ben, Käfer István és Sztarkovics Erika szerkesztésében.

A népdalokat teljes mértékben intuitív alapon választottam ki. Ez konkrétan azt jelenti, hogy átlapozva e nagyszerű kötetet, felje-

gyeztem azokat a darabokat, amelyekhez már az első pillanatban valamilyen „zenei szimpátiával” viszonyultam. Azaz: megtetszett a dal ritmikája, dallama, stílusa. Természetesen a szöveg is szerepet játszott ebben. Ezen első, előkészítő munka után a kiválasztott több tucat dalból azokkal kezdtem behatóbban foglalkozni, amelyek szinte maguktól kínálták a feldolgozás lehetőségeit, vagyis ötleteket sugalltak a női kari letétben való felhasználáshoz.

2. A dalok hangsora, hangneme, dallami szerkezete legtöbbször egyértelművé tette a zenei megoldásokat. Ezek a megoldások a harmonizálás és a különféle – igen sokszor alkalmazott – ellentépponttechnikák terén jelentkeztek. Mivel a szlovák dallamkincs nagy része – a magyarral való sok átfedés ellenére is – jelentősen eltér a magyartól, értelmetlen lett volna a magyar dallamok felhasználásakor követett gyakorlatot alkalmazni. Ez a dallamkincs „nyugati”, a miénk „keleti”, így a feldolgozás módja is „nyugati” lett. Az előbbi kijelentést világosabbá tette – és persze egyértelműen leegyszerűsítve a dolgot –, kvartakkordok helyett hármashangzatok szerepelnek a darabokban.

A szlovák prozódia kérdése természetesen igen nyugtalanító momentumként merült fel, már a komponálás elején. Nem tudván szlovákul, nem volt más lehetőség, mint a dalok prozódijából kiindulni, és azt követni a nem népdalt éneklő szólam írása során. Meg kell jegyezni, hogy a szlovák prozódia sokkal megengedőbb a magyarnál, vagyis nagyvonalúbban kezeli a hosszú és a rövid szótagok kérdését. Szerencsére nagy segítséget kaptam Hollósy Tiborné karnagy személyében, aki szaklektorként volt szíves átnézni az anyagot.

A munka utolsó fázisaként a megkomponált 27 dal három kilenc tételből álló ciklusba rendeztem, ügyelve a darabok egymással kontrasztáló vagy egymást kiegészítő lehetőségére.

3. Hogy miért éppen 27 darab? Ez amolyan tisztelgés Bartók előtt, aki csodálatos kórusműveiben – itt most elsősorban az egynemű karokra gondolok – a zenei kifejezés olyan magasiskoláját mutatja meg, ami talán csak Bachnál lelhető fel a zenetörténetben. Bartók hatása alól egyetlen magyar zeneszerző se tudja kivonni magát, hiába is próbálja. De miért is próbálná? Bartók rendkívül tágas perspektívákat magában foglaló népdalgyűjtései és az ezekre építő, a legkülönbélebb műveiben megnyilvánuló zenei megoldásai azt az igen komoly bátorítást jelentik a mai szerzők számára – köztük nekem is, természetesen –, hogy a kompozícióban felhasznált zenei alapanyag származhat akár honnan, lehet műzenei, népzenei matéria, a lényeg azok megmunkálásában és végeredményként a zenei intenzitásában van.

Fekete Gyula: Marina, Zavej zse vetričok

1. A dallamvonaluk ragadott meg, az, hogy más szerkezetűek, mint a magyar népdalok. Mindkét általam feldolgozott népdalban van egy-két olyan

fordulat, amely számomra meglepő, váratlan volt. Szeretem az ilyen apró meglepetéseket, furcsaságokat. Sikerült is hamar találni olyan harmóniai mozzanatot, amely jól illeszkedett a dallamokhoz, tehát könnyen rátaláltam a kórusfeldolgozás módozatára.

2. Ez a különbözőség keltette fel az érdeklődésemet. Megörültem annak, a szokatlanságnak, amit ezek a dallamok magukban hordoznak.

3. Bartók gyűjtései a megfelelő történelmi pillanatban születtek meg, az európai népek – különösen a keleti népek – keresték nemzeti identitásukat, próbálták meghatározni magukat. Ilyen szempontból Bartók gyűjtései nemzeti identitásunkra rávilágításunkat jelenti. E korszak óta tudjuk, mi a magyar a zenében. Felbecsülhetetlen Bartók, illetve az általa – és mások által – gyűjtött népzenei kincs. Hatásuk mind a mai napig velünk él, és marad is, amíg magyar zenéről beszélünk.

Sugár Miklós: Galambének

1. Ezeket a szlovák dalokat tartottam magamhoz közelállóknak és a magam számára feldolgozhatóknak. Igyekeztem különböző karakterű dalokat kiválasztani, ami a teljes kompozíció szerkezeti felépítését önmagától kiadta. A szöveggel való játékot is fontosnak éreztem, és erre ezek a dalok lehetőséget adtak.

2. Ez nem jelentett különösebb kihívást, egy népdalt vettem ala-

pul, és a saját zenei nyelvezetemmel igyekeztem hozzányúltni. Természetesen a pontos fordítás és a prozódia adta problémákról konzultáltam valakivel, aki szlovák anyanyelvű. Ebből a szempontból érdekes élmény volt, különösen, miután eddig nem dolgoztam szlovák nyelvű anyaggal.

3. Annak idején az általános iskolában – a Lórántffy Zeneiben – szinte mindent énekelünk Bartóktól, Kodálytól. Tehát nagyon otthon voltunk ebben a zenei világban. Ennek ma is nagyon örülök. Fontos volt, nagy élmény volt. Jó tanáraink voltak. Sokat foglalkoztam a népzenevel, elsősorban a pályám elején. Több olyan hangszeres darabom van – kamarazenei és nagyzenekari is –, amely a népdalokat vagy azok nyelvezetét használja. De mindig igyekeztem a saját szuverén zeneszerzői stílusommal átszőni ezeket.

A népzene mindig is beépült a zenei gondolkodásmodomba, ma már ezen különösen nem gondolkodom, úgy érzem, a helyére került.

Kocsis Klára

SZENT LÁSZLÓ ÉNEKBEN, SZÓBAN

Ünnepélyes keretek közt megtartották február 17-én Győrben a 2017-es Szent László-émlékév központi nyitóünnepségét, amelyet a lovagkirály trónra lépésének 940., szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából tavaly ősszel hirdetett meg a nemzetpolitikai államtitkárság.

Ismeretes, hogy hazánk harmadik legfontosabb nemzeti ereklyéjét, Szent László hermáját Győrött őrzik, ezért esett a választás erre a városra. Nyitó beszédében az államtitkár hangsúlyozta, hogy „...ő az első olyan Árpád-házi uralkodó, aki összekapcsolja a közép-európai népeket, hiszen Lengyelországban született, Erdély védőszentje, a zágrábi püspökség alapítója, és Nyitrán halt meg. Szent László e népek közösen tisztelt királya és az itt élő nemzetek összetartásának, együttműködésének szimbóluma.”

A nyitó napon ünnepi szentmisét is tartottak a győri Nagyboldogasszony-bazilikában, utána Szent László király énekelte életrajzaként XII–XIX. századi történeti, liturgikus népénekekből, népzenei és irodalmi forrásokból összeállított gazdag műsor következett, amelyet a Pázmány Péter Katolikus Egyetem

PTK Boldog Özséb Szintársulata, énekes szólisták és hangszeres kísérők adtak elő Szent Lászlót idéző műveket, és elhangzott Arany János Szent László című verse is.

A rendezvényen négy kórus énekelte: a **győri Bartók Gyermekkórus Havi Lóránt**, a **Collegium Musicum Jaurinense Kelemen Áron**, a **Győri Bazilika Palestrina Kórusa Katona Tibor** és a **győri Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda Kórusa Csorba János** vezényletével.

Az emlékévként voltaképpen már tavaly ősszel Nagyváradon elkezdődött, ahol a Szent László által alapított két püspökség, a zágrábi és a nagyváradi tartott közös konferenciát és lelki gyakorlatot. Idén sok egyéb program mellett tervezik egy Szent László-énekeskönyv újrakiadását is.

Kocsis Klára

A BARTÓK BÉLA FÉRFIKAR KONCERTTURNÉJA KÍNÁBAN

A **Bartók Béla Férfikar** 10 koncertből álló turnén vett részt Kínában 2016. július 25 – augusztus 8 között.

A meghívás még 2014-ből datálható, mikor a 188 kórus részvételével megrendezett 12. Kínai Nemzetközi Kórusversenyen megnyer-

tük a férfikari kategória I. díját és a Nagydíjas verseny 2. helyezését. *Lakner Tamás* pedig a legjobb karnagynak járó díjat kapta.

A 2016-os 13. Kínai Nemzetközi Kórusverseny és

Fesztivál nyitókoncertjét Pekingben az ország parlamentjében, a Népek Nagy Csarnokában rendezték, melynek díszvendége volt a férfiarunk.

Másnap július 27-én karvezetői mesterkurzust

tartott Lakner Tamás a kórus közreműködésével.

8-10 karnagy részvételét jelezték. A nézőtér legalább 300-an ültek. Mikor karnagyunk a helyes mozdulatokat mutatta az első jelentkezőnek Bárdos Lajos: Dana-dana c. művében, meglepődve láttuk, hogy a teljes nézőtér feláll és ők is utánozzák. Észelve ezt, egy kis gyakorlás után egyszerre 300 karnagy vezényelte el ezt a népszerű darabot, ami szerintünk Guinness rekord.

Műsoron volt még Bartók: Négy régi magyar népdal, Kodály: Esti dal és Huszt c. művei, melyeket kiegészítve több kórusművel koncertszerűen is előadtunk.

A következő napokban 3 önálló koncertet adtunk a fővárosban 1000 főskoncerttermekben, majd a zárókoncerten is énekeltünk. Közben volt időnk megtekinteni a Tiltott Várost, a Kínai Nagy Falat, az 1406 -1420 között épült taoista épületegyüttest és annak leghíresebb részét a Mennyei Ég Templomát.

Innen Kína 4. legnagyobb városába a 800 km-re lévő Shenyangba utaztunk az ottani Nemzetközi Zenei Fesztiválra. Itt is három koncert várt ránk és egy karvezetői mesterkurzus, ami hasonló érdeklődés mellett, nagy sikerrel zajlott. A két városban szakmai közönség előtt léptünk fel, melyet fontos hangsúlyozni, hiszen ezeken az eseményeken a repertoárunk legértékesebb részeit mutathattuk be, pl. Kodály, Bartók, Bárdos, Orbán, Victoria, Schubert, Mendelssohn, Poulenc, Lauridsen és kórusunk fiatal zeneszerző tagjának Balatoni Sándornak egy művét, melyek közül egyet-egyet Horváth Krisztián is dirigált. Velünk tartott Horváth István egykori kórustagunk, a Magyar Állami Operaház magánénekes, aki Verdi és Mozart operáiból énekelt Balatoni Sándor kíséretével.

A sikert jelzi, hogy a koncertek végén a közönség

felállva fejezte ki tetszését.

A két évvel ezelőtti tapasztalataink azt mutatták, hogy a további koncertjeinkre alakítsuk át a programunkat és népszerű, könnyedebb művekkel zárjuk előadásainkat. A bordalos repertoárunk óriási sikert aratott, amit pohárral a kezünkben He Zhiqiang (Kínai Csabi) barátunk jóvoltából villányi borral tölthettünk meg. Balásy Szabolcs nagyszerű egyveleget, feldolgozást, medleyt készített Michael Jackson népszerű dalaiból, melyet vezényelt is, ami szintén fergeteges elismerésre ragadtatta a nagyjérdeműt. Ezt csak fokozta Europa Cantat repertoárjából ismert Ja-da közös éneklése és hozzá koreográfia. A ráadások nem maradtak el.

Ezt a koncertműsort adtuk elő Sanghajban a Baoli Operában, Minxi nevű Pécs nagyságú faluban (ők annak tartják) és Xiamenben, ahol a 2006-ban rendezett, akkor még Kórus-olimpiának nevezett versenyen nyertünk.

Voltak izgalmas pillanatok, mert mikor az utolsó shengyangi koncert után megtudtuk, hogy tájfun miatt nem megy másnap a repülő Sanghajba, azonnal csomagoltunk és még éjszaka buszra szálltunk, hogy reggelre Pekingbe érjünk és a legendás Peking-Sanghaj super expresszel eljussunk Sanghajba, mert este már ott volt koncertünk. Csakhogy a vonat indulás előtt 10 perccel érkezünk meg és ott ugyanolyan ellenőrzésen kellett volna keresztül menni,

mint a repülőtereken. Ez így reménytelen volt, de kínai barátunk titokzatos kapcsolatai révén ellenőrzés nélkül, eszeveszett rohanásban az utolsó másodpercben értük el a vonatot, azt sem tudva, hogy minden kórustag fel tudott-e szállni? Szerencsére ez is sikerült.

Részünk volt a legmagasabb szintű kínai gasztronómiában, hiszen vendéglátóink kiváló éttermekbe vittek bennünket. Megtapasztalhattuk, hogy a kínaiak mindent megesznek, kivéve az asztalt.

A korábbi tapasztalatainkra építve jó hazai pálinkával gyógyítottuk magunkat és ez most is bevált.

A két hetes utazás, koncertek, meg a látnivalók megerősítettek bennünket kórustagokat abban, hogy ilyen rendkívüli élményeket csak a kórusénekléssel lehet kapni.

Hoffner Tibor

a Bartók Béla Férfiak tagja

A színek szimbolikájával foglalkozó világhálós magyarázat igen sokféle értelmet, jelentést sorol fel a kék színnel kapcsolatban. Nem tudom, az új kecskeméti kamarakórus kezdeményezői, névadói gondoltak-e ezekre a szellemi és lelki tartalmakra, valamilyen e színnel összefüggő és képviselendő szellemiségre, amikor a KÉK nevet választották. Tudom, nem a betűszó szüli általában a teljes nevet, hanem fordítva a teljes névből ered a betűszó, mégis elgondolkodtatott: hátha mégis van szimbolikus értelme is a Kecskeméti Énekes Kör nevéből elvonatkoztatott KÉK-nek. A kórus megjelenésében, a nem egyenruhás viseletszíneiben biztosan...

A 2016 szeptemberében „dalos-polgári kezdeményezésre”, iskolai énektanárok és lelkes amatőrök részvételével megalakult kamarakórus tagsága vezetőjéül *Erdei Péter*, Liszt- és Bartók-Pásztory-díjas, érdemes művész karnagyot kérte fel. A kórus-építésnek, kórus-nevelésnek inspiráló módját választotta a karnagy. Két hónapi próbaidő után már feladathelyzetbe hozta énekeseit: november 19-én megtartották a nevezetes képző- és iparművészeti Bozsó-gyűjtemény „szalonjában” első zenedélutánjukat, rövid hangversenyüket. A műsor címe: A téma örök! Szerelem, boldogság, szomorúság, elmúlás a reneszánsz kóruszenében. Elhangzott egy csokor angol, flamand, német, olasz darab. E sorok írója e koncertnek csak híréről szólhat, személyes benyomásokat csak a második KÉK kórus-délutánon szerezhetett.

A műsorlap felcíme ezúttal, 2017. február 5-én is a téma örök voltára utalt. Hogy a kis koncert műsora megfelel-e a meghirdetett címnek – „Varietas Delectat!” (Cicero) – a változatosság gyönyörködtet –, arról csak az győződhetett meg, aki a ma oly divatos „belépődíjat megfizette”, vagyis a korlátozott számú férőhelyek miatt célszerű regisztrációval idejében élt s elmehetett a Cifra Palota gyönyörű szecessziós „Pávás” termébe.

A hívogató „reklámszöveg” – Jöjjön el! Nem bánja meg! – tökéletes igazolást nyert azok számára, akik a kamaraterem méretű díszterembe bebocsátást nyertek.

E hosszúra nyúlt bevezetést lezárva ideje már szólni magáról a hangversenyéről. *Erdei Péter* kettős

szerepben vezette a műsort: nemcsak vezényelt, hanem a műhelymunka és a műsorválasztás rejtelseibe is bevezette a hallgatóságot közvetlen szavakkal. Közben szinte karvezetői ars poeticát fogalmazott meg rámutatva a reneszánsz kórusirodalom hangzascsiszoló, összeszok-

tató szerepére, s hogy első műsorukból miért énekelnek el újra egy-két darabot. Aztán arról, hogy a nem megterhelő, de mégis mindig új feladatok, jelen esetben más

stíluskörökből – romantika: Rheinberger, 20. század: Nystedt, Lukáš – műsorba illesztett darabok a repertoár óvatos bővítésében milyen szerepet játszanak. A műsort keretező Kodály-művek – az Új esztendőt köszöntő kevéssé ismert szerzői vegyeskari változata és a Köszöntő – kapcsán Arany János bicentenáriuma is megemlékezett, hiszen nemcsak Kodály nagyszalontai gyűjtéséből valók ezek a népdalok, hanem már Arany János gyűjteményében is fellelhetők változataik. Az érdekes-értékes szakmai és történeti ismertetés hozzájárult a közvetlen zenei élmény gazdagításához.

Az érezhetően szeretettel végzett rövid együttes munka máris szép gyümölcsöt termett: gondozott, kifejezési készségében modulációképes hangzás jellemezte a nagy kedvvel, humorral magyarul előadott Lassus Zsoldos szerenádot, s az eredeti nyelven énekelt darabokat: Arcadelt melankolikus Hattyú-madrigálját, a ráadásként énekelt szomorú-szép Bennet madrigált (Csordulj könnyem), Farmer Szép Phyllis című kórusdalát. Lehet, hogy még nem minden momentumában tökéletesen megoldva, de bátran vállalták Knut Nystedt Immortal Bach című „újrafogalmazásának” (Jöjj édes Halál...) nehézségeit, elhíthetően tolmácsolták Zdenek Lukáš drámai hatású Dies irae tételét, s szöges ellentétként Josef Rheinberger lírai hangvételi Rorate Coeli című adventi himnuszát.

A szép kórusmuzsikáért lelkesedő kecskeméti közönség érdeklődéssel várja a beígért újabb zene-délután a Pávás-terem szépen zengő KÉK ege alatt, vagy más helyszínen, talán az Ybl-tervezte szép evangélikus templomban...

Dr. Ottó Mihály

Fotók: Banczik Róbert

BÜCSÚZUNK NÓGRÁDY LÁSZLÓTÓL

1930. március 14. – 2017. április 2.

Nógrády Lászlóval nagyon régen találkoztam: 10 éves koromban zongoraórára jártam Dániel Ilonka nénihez a Vörösmarty utcai iskolába, és mindig utánunk tanított ugyanabban a tanteremben. Végtelenül kedélyes embert ismertem meg személyében.

Aztán hosszú évek teltek el, és amikor középiskolásként úgy döntöttem, hogy a Zeneakadémián Középiskolai énektanár- és karvezető-képzőre felvételizem érettségi után, összhangzattanra Nógrády Lászlóhoz iratkoztam be a VI. kerületi zeneiskolában. Nagyon büszke voltam rá, amikor az egyik órán fogadtam vele, hogy én a jövő órára ki fogom dolgozni a Keszler-könyv következő leckéjének összes példáját, és a fogadást megnyertem.

Ez 1970-ben történt, amikor ő már két évtizedet töltött Magyarországon, ahová Ung megyéből települt át. Itt végezte el a Zeneakadémiát, és negyedéves kora óta dolgozott kórusvezetőként. Több kórust is vezetett, ezek közül kiemelkedik a Központi Úttörő Énekkar (1958-1962), KISZ Központi Művészegyüttes Egyetemi Énekkara (1957-1978), BKV Ifjúsági Vegyeskar (1976-1982), Budapesti Bartók Kórus (1978-1999), Lyra Kórus (1998-2005).

A legtöbb eredményt legutolsó kórusával érte el, ez az együttes volt a Pedagógus Szakszervezet Központi kórusa. Külföldi nemzetközi versenyeken több ízben ért el helyezést, Llangollenből 3 db I. díjjal jött haza 1982-ben a Bartók kórusal, 1991-ben pedig a máltai La Vallettában rendezett versenyen kaptak 2 db I. díjat és a verseny Nagydíját. Fasang Árpád után ő lett a Pedagóguskórusok Országos Társasága elnöke, majd tiszteletbeli elnöke. Mindig részt vett a Pedagóguskórusok Országos Társasága kórusainak országos találkozóin.

Pedagógiai tevékenységéért 1981-ben Földes Ferenc díjat, 1992-ben Apáczai Csere János díjat kapott. Kórusvezetői munkáját 1983-ban SZOT-díjjal, 1988-ban a Munka Érdemrend Ezüst fokozatával ismerték el.

A kórusvezetői munkája mellett nem hagyott fel pedagógiai tevékenységével: a VI. kerületi zeneiskolából a XIII. kerületi zeneiskolába ment, ahol szolfézst és összhangzattant tanított. Ma is használjuk az 1984-ben kiadott Szolfézs antológiát, ami Németh Rudolf, Nógrády László és Puster János közös munkája volt.

A 90-es években, amikor a KÓTA lapját, a ZeneSzót szerkesztettem, többször fordulhattam hozzá cikkért, kritikáért. Rendszeresen bejárt a KÓTÁ-ba, részt vett szerkesztőségünk megbeszélésein.

Ide kívánczik egy személyes emlékem is: valamikor a 80-as években találkoztunk egy közös ismerősünknel, ekkor ittunk „per tu”-t kávéval, mert ő vezetett, én pedig nem fogyasztottam alkoholt. Az utóbbi években is rendszeresen találkoztam vele kórusrendezvényeken, ahová mindig eljött, érdeklődött a szakmai élet eseményei iránt.

Megdöbbenve olvastam, hogy 2017. április 2. óta nincs az élők sorában. Nagyon fog hiányozni. Nyugodjék békében!

(Készült a „Parlando” c. folyóirat számára) Fotó: Gál Béla

Kovács Mária

80 ÉVES KORÁBAN ELHUNYT SZABÓ TIBOR.

A karnagy közel negyed századon át volt a Bartók Konzervatórium igazgatója.

A Bartók Béla Zeneművészeti és Hangszerészképző Gyakorló Szakgimnázium és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem nevében Molnár Szabolcs zenetörténész búcsúzott:

„Néhány hete, születésnapján szerettük volna köszönteni, de üzent, hogy egy kicsit gyengélkedik. Mi pedig bízunk abban, hogy hamarosan pótolhatjuk majd a találkozót. Szabó Tibor 1960-ban diplomázott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. Iskolateremtő mesterek, Vásárhelyi Zoltán és Szőnyi Erzsébet növendékeként nem lehet véletlen, hogy ő is iskolateremtő pedagógussá vált. Sokoldalú muzsikusként, aki szervezőként, karmesterként és karnagyként is tevékenykedett, de fő hivatása mindig is a tanítás volt. Tanított és vezette az Esztergomi Állami Zeneiskolát, nevelte a zenetanári, karnagy utánpótlást a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetében.

1981 és 2003 között a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola igazgatója. Szerényen, alázattal, a zene szeretetét közvetítve tanított zeneelméletet, vezényelt énekkart és zenekart. Tudására a külföld is igényt tartott, hívták Németországba, Olaszországba és az Egyesült Államokba. 1978 és 1990 között a bostoni Kodály Intézet és a Hartfordi Egyetem vendégtanára volt. A Zenetanárok Társaságának alelnökeként, a Magyar Zenei Tanács elnökségének tagjaként energikusan képviselte szakmája érdekeit. Munkásságát számos díjjal ismerték el, többek között Bartók és Kodály Emlékplakettel, az Apáczai Csere János-díjjal és az Artisjus-díjjal.

Nagyon fog hiányozni bölcsessége, nyugalma, derűje és tapasztalata.”

KETTŐS KODÁLY ÉVFORDULÓ

A DEBRECENI EGYETEM ZENEMŰVÉSZETI KARÁN

Az idei év kettős évforduló a magyar muzsikuskok számára: Kodály Zoltán születésének 135. és halálának 50. évfordulója országszerte ünnepi megemlékezések és hangversenyek megrendezésére sarkallja a zeneszerető közösségeket. Így történt ez Debrecenben is 2017. március 31-én, amikor a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának Szolfézs-Zeneelmélet és Karvezetői Tanszéke a város kórusainak közreműködésével méltó megemlékezést tartott az évfordulók megünneplésére.

A Lautitia Gyermekkar, a Bárdos Lajos Leánykar, az Ady Endre Gimnázium Leánykara, a Modus Novus Énekegyüttes, a Kölcsey Kórus és a Canticum Novum Kamarakórus ünnepi műsorán Kodály művei mellett a kórusirodalom számos remekét hallhatta a tisztelt közönség a Liszt-teremben.

A megemlékezés időpontja tudatosan március tájékára esett, ugyanis a Debreceni Egyetem Szolfézs-Zeneelmélet, Karvezetés Tanszéke több, mint 30 éve hagyományosan március tájékán várta vendégeit a Bárdos Szimpóziumra, melynek kiemelkedő eseményei voltak a kórushangversenyek. Az országos szakmai fórum jól ismert az ének-, szolfézs-, zeneelmélet tanárok és karvezetők körében. A találkozó, melyhez az évek során 30 órás akkreditált továbbképzés is csatlakozott, rangos zenepedagógiai és zenetudományi előadások, bemutató tanítások, színvonalas hangversenyek és kerekasztal megbeszélések helyszíne volt.

A **Bárdos Szimpózium** megálmodója a tanszék korábbi vezetője, *Szesztay Zsolt* Liszt- és Kodály díjas karnagy, főiskolai tanár, a Bárdos Lajos Leánykar alapító karnagya volt. Tanár Úr 2007-ben bekövetkezett halála után a Szimpózium továbbra is megrendezésre került *Dr. S. Szabó Márta* egyetemi docens, tanszékvezető lelkes szervezőmunkájának köszönhetően.

2009-ben *Szesztay Zsoltné* megalapította a *Szesztay Zsolt* - Emlékdíjat, melynek átadása azóta a Bárdos Szimpózium ünnepélyes eseményének számít. Immár kilenc éve a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának egy karvezető diákja részesül az elismerésben, aki a Tanár Úr szakterületén kiemelkedő teljesítményt nyújt. A kari tanács titkos szavazással választja ki a díjazottat, aki az elismerő oklevél mellett Bögös Loránd erre az alkalomra készített kispasztikáját is megkapja. A Bárdos Szimpózium az idei tanévben – sajnálatos módon – a Debreceni Egyetem anyagi gondjai miatt nem került megrendezésre. Az Emlékdíj átadása mégsem maradt el: a hangverseny keretében *Szesztay Zsoltné Lukács Elek* V. évfolyamos ének-zene, zeneelmélet-tanár szakos hallgatónak adta át a díjat, aki kiváló szakmai teljesítménye, magas szintű elméleti tudása és karvezetői képességei alapján nyerte el a megtisztelő elismerést. A Klebelsberg Képzési Ösztöndíj támogatását élvező hallgató a Zeneakadémia 2015. évi Karvezetőversenyén különdíjban részesült és tervei szerint tanulmányai befejezése után a Közép-Dunántúlon tanárként és karvezetőként kíván elhelyezkedni. A díj átadását követően *Dr. habil. Duffek Mihály* tanszékvezető egyetemi tanár, mb. dékán emlékezett meg *Szesztay Zsolt* munkásságáról és reményét fejezte ki, hogy a jövő évtől kezdődően lehetőség lesz

a Szimpózium két évenkénti folytatására.

A hangversenyt *Dr. Ordasi Péter* nyitotta meg „Kodály Zoltán emlékezete” című személyes hangvételű vallomással. Sorsfordulónak nevezte azt az 1967-es emléket, amikor fiatal muzsikusként a Magyar Tudományos Akadémián részt vehetett Kodály Zoltán búcsúztatásán. A személyes emlékek mellett hangsúlyozta Bárdos Lajos munkásságát, mely – szer-teágazó művészi, pedagógiai és zeneszerzői tevékenységein túl – példamutató odaadással ápolta Kodály örökségét és nemzetmegtartó erővel szolgált a felnövekvő muzsikusk generáció előtt.

A koncert házigazdáját, *Arany Jánost* jól ismerheti a debreceni közönség az elmúlt évekből. Oldott hangulatban vezette a kórust, érdekes zenetörténeti adalékokkal és a bibliai szövegek fordításával intellektuálisan is gazdagította a koncertélményt. A Bárdos Szimpózium hagyományát folytatva Arany János külön kiemelte a Szolfézs-Zeneelmélet-Karvezetés Tanszék karvezetői „műhelymunkájának” pódiumgyakorlatát. *Barasevich Márta* V. évfolyamos hallgató, *Lokodi Anna* III. évfolyamos, Kolozsvárról érkezett Erasmus csereprogramos vendéghallgató, *Bélteki Anetta* III. évfolyamos, *Takács Donát* IV. évfolyamos kóruskarnagy szakos hallgató és *Lukács Elek* egy-egy művet vezényeltek a **Bárdos Lajos Leánykar**, az **Ady Endre Gimnázium Leánykara**, a **Kölcsey Kórus** és a **Canticum Novum Kamarakórus** közreműködésével.

A koncerten Kodály művei mellett a kórusrepertoár széles skáláját szólaltatták meg a debreceni kórusok. A **Lautitia Gyermekkar** *Nemes József* vezényletével Kodály: Esti dala mellett Michael East, Johannes Brahms valamint Kocsár Miklós és Tóth Péter egy-egy művét tolmácsolták elem-táris erővel. A **Bárdos Lajos Leánykar** két Kodály művet tűzött műsorára: a fiatalkori Ave Maria-t – melyet *Kiss Erika* IV. évfolyamos zongora szakos hallgató kísért – és az egyik első, néphagyományon alapuló gyermekkari művet, a Villót. A Leánykar műsorán Francesco Soriano, Giovanni Battista Martini és Jacobus Gallus bibliai témájú opuszai szerepeltek még. A kórust ebben a tanévben Szabó Dénes Kossuth-díjas karnagy vezeti, aki váratlan megbetegedése miatt nem tudott fellépni ezen az estén. Helyette a Leánykart az elmúlt években irányító karnagya, *Dr. Ordasi Péter* dirigálta. Az **Ady Endre Gimnázium Leánykara** Kodály: Egyetem-begyetem és Pünkösdlője mellett Gárdonyi Zoltán és Szokolay Sándor műveit adta elő. A kórus *Kerekes Rita* karnagy igényes munkájának köszönhetően tiszta intonációval, sokszínű karakterrel szerzett szép pillanatokot. A hangverseny legfiatalabb együttese az alig két éve alakult **Modus Novus Énekegyüttes** volt, *Végh Mónika* vezetésével. A kamarakórus énekesei a karnagy korábbi kórusából verbuválódtak, és első alkalommal mutatkoztak be a Liszt-teremben. Műsorukon Kodály: A szép énekszó múzsájához művén kívül Kocsár Miklós, Orbán György és Bartók Béla művei szerepeltek. A bemutatkozás különösen szuggesztív kórusműve volt Bartók Béla: Négy tót népdal vegyeskarra zongorakísérettel, melynek zongoraszólamát markáns megfogalmazással *Grün-*

wald Béla játszotta. A **Kölcsey Kórus** művészi tevékenysége több évtizede összekapcsolódik Debrecen kóruséletével. A nőikar és dirigense, *Tamási László* ezen az esten is meghitt percekkel ajándékozták meg a közönséget. Kodály: Négy olasz madrigáljából a Chi vuol vedert és Fior scoloritit, *Duffek Ildikó* doktorandusz hallgató vezényelte, majd a kórus Kodály: Táncnótáját, valamint Bárdos Lajos és Vörös Boglárka egy-egy művét szólaltatta meg. Az emlékhangverseny utolsó fellépő kórusa a **Canticum Novum Kamarakórus** volt *Török Ágnes* karnagy irányításával. A kamarakórus Orbán György: Második kóruskönyvből a második és a harmadik tételket – Se nappalom, se éjjelem; Mint mellékdal – adták elő. Kodály: Norvég leányok vegyeskarát *Tóth Donát* egyetemi hallgató dirigálta. A kórus műsorát *Vajda János* két

genfi zsoltára zárta: a 10. és a 24. zsoltár, mely utóbbi egyben ősbemutatóként hangzott fel az együttes érzékeny, lírai előadásában.

A közönség a kórust méltó befejezéseként Kodály: A magyarokhoz vegyeskarát énekelhette a kórusokkal közösen. A *Berkesi Sándor* vezényletével megszólaló remekmű hallátán mindenkiben megerősödhetek a jól ismert szavak:

„Nem sokat ér, ha magunknak dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben egyek lehetünk. Akkor mondhatjuk majd igazán: örvendjen az egész világ!”

Szesztay Zsuzsa

Egy kis technika... 125.

Idős karvezetők emlékeznek még bizonyára Vásárhelyi Zoltán tanár úr ún. szivattyús avizójára. Fiatalabbak kedvéért idézem fel, hogy milyen mozdulat volt ez: nagy lendülettel indult felfelé a két kar, de a tetőpont felé tartva, mintha valami fékező ellenállást kellene leküzdenie, nagyon lelassult. Mellőzve a hozzá kapcsolható ütéstechnikai, zenei, kifejezésbeli szempontokat, itt most a hangképzésre gyakorolt hatását vizsgálom. Többször tárgyalt téma volt már e rovatban a darabok kezdésének nehézsége. A hangindítás tulajdonképpen a levegőindítással egyenlő. Az énektechnikában ezt a legnehezebb megtanítani, nevezetesen, hogy mennyi levegőt tegyünk rá a hangra se túl sokat, se túl keveset. Ennek megéreztetéséhez először is hosszú légoszlop kell, vagyis alsómellkasi-hasi légzés, amit alvás közben is használunk. Amennyiben ezt rugalmasan ellazult mozdulattal tesszük, akkor a kilégzés hasizom mozdulata is rugalmas lesz, valamint jobban tud engedelmessé az agyi parancsnak, hogy ti. kevesebb, vagy több levegővel szeretnénk indítani, a dinamikai követelmények függvényében. Magánének tanításnál van lehetőség ennek a fajta légzésnek-indításnak részletes magyarázatára, kipróbálására, egyéni tapasztalatok megbeszélésére, javításra, stb. Csoportos hangképzésben erre sem mód, sem idő nem adatik.

Ha pl. megpróbáljuk rávenni a kórust, hogy gondoljon az alvásra, szinte biztos, hogy csak keveseknek fog sikerülni. Ugyancsak kevésbé hatékony próbálkozás elmagyarázni az énekes légzés mozdulatait, s ha megértették is, még messze vannak attól, hogy kivitelezni tudják. Rendkívül egyszerű, ugyanakkor pontos instrukcióra van szükség, ami azonnali megoldást hoz és teljesíthető. Jelen esetben külön kellene 1-2 percet foglalkozni a lassú beléggzéssel, amit természetesen lassú kilégzés kövessen. Ettől a folyamattól létrejön az alvás közben használt alsó-mellkasi hasi légzés, anélkül, hogy kiejtettük volna a szánkban az alvást, vagy a hasi légzést. Két - három lelassított ki- és beléggzésre érdemes azt a pár percet rászánni. Ha ez a kis gyakorlás rendszeressé válik, akkor készséggé alakul, s a kórustag egy idő után képes lesz többé kevésbé tudatosan elindítani a hangot. Amikor majd nagyon szép puha indításra van szükség, elég csak emlékeztetni rá, hogy nagyon lassan vegyék a levegőt indításkor.

Ama bizonyos szivattyús avizó gyakorló előzmények és külön instrukció nélkül lassította a kórustagok beléggzését, s ez az indítások hangminőségén is hallatszott általában. Tehát a zenei, kifejezésbeli funkcióján túl a hangképzésre is jó hatással volt. De egy jó avizón túl nem árt, ha tudatos gyakorlás, célratoró instrukció is segíti a helyes levegő technikát. S megfordítva, ha törődünk a lassított levegő vétel elsajátításával, kezdéskor felhívjuk rá a figyelmet, akkor olyan avizót adjunk, aminek az idejébe ez belefér. Például egy szivattyús avizót.

Összeállította: *Dr. Bruckner Adrienne*

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:

Nagykanizsán: *Katona Noémi* előadónál a *Hevesi Művelődési Központban* (Széchenyi tér 5-9.)

Pécsen - Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán *Saltzer Géza* karnagnál és a Szerkesztőségben

A VII. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivál 2017. július 6-9.

A Fesztiválról

„Vocem iucunditatis, annunciate...”

„A vidámság hangját hirdessétek...”

A rendezvény gerincét a liturgikus alkalmak, a szentmise és a zsolozsma imádság adják, mivel ott tapasztalható meg igazán a gregorián ének imádságos lelkülete és művészi értéke. A szentmisék állandó részeinek éneklésébe éppen ezért mindenkori bekapcsolódhat.

Ez alkalommal kiemelt jelentőséggel, kilenc alkalommal szólal meg az énekelt zsolozsma, és a reformáció 500 éves évfordulójára való tekintettel, protestáns testvéreinktől is hallhatunk énekelt gregorián zsolozsmát.

A Fesztiválon résztvevő két földrésről, tíz országból érkező 24 schola hangversenyeken is fellép - többségük Budapesten, Zebegényben, Szentendrén, az evangélikus templomban, Gödöllőn és Felsőgödön is hallható lesz - bemutatva a gregorián éneket. Öt koncerten átíelve szólalnak meg azok a mise énekek, amelyek Advent és a Karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó proprium tételek. Minden együttes elénekli a Fesztivál mottójául választott Vocem iucunditatis inruitust, érdekes összehasonlításra is alapot adva ezzel. Végül a gregorián, amely dallamai révén alakította az

Gregorián Társaság

európai zeneművészetet, a szombat esti hangversenyen úgy szólal meg, mint a többszólamú zene gyökere és ihletője.

A Fesztivál másik célja, hogy megközelíthetőbbé tegye a gregoriánt azoknak, akik most ismerkednek vele, betekintést nyújtson gregorián ének spiritualitásába, éneklésének megközelítésébe, továbbélésébe az evangélikus liturgiában, valamint a Nyugat-Európában

folyó gregorián kutatásokba. A múlt század közepétől ugyanis a gregorián éneket kutató szakemberek, egyre inkább a kódexekben található legősibb jelek szerepére irányították figyelmüket. Az így kialakult gregorián szemiológia – amit ma már Európa legtöbb egyházzenét tanító egyetemén oktatnak – mostanra a gregorián előadásmód meghatározó tényezőjévé vált. Az előadások ennek megismerésében is segítenek.

A VII. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztiválra érkezők több napon keresztül merítkezhetnek az énekhang szépségében, a legszentebb ének által. Találkozhatnak és táplálkozhatnak Isten énekelt Igéjével. Részesülhetnek ennek az éneknek csodálatos, vonzó és átalakító erejében, és megtapasztalhatják a belső tisztaságnak, örömmek, összeszedettségnek és emelkedettségnek azt a sajátos állapotát, amit csak a gregorián ének képes létrehozni.

DELEGÁLT PROGRAMOK

JÚLIUS 6. CSÜTÖRTÖK

Budapest Szt. Mihály templom 1056 Budapest Váci utca. 47.

19:00 Koncert

Schola Antiqua (Spanyolország) – Juan Carlos Asensio Palacios
Schola Gregoriana Maynooth (Írország) – Darina McCarthy
Schola Gregoriana PIMS (Olaszország) – Franz Karl Prassl

JÚLIUS 7. PÉNTEK

Zebegény Katolikus templom 2627 Zebegény Petőfi tér 5.

18:00 Koncert

Schola Resupina (Ausztria) – Isabell Köstler
Schola Gregoriana Assisiensis (Olaszország) – P. Maurizio Verde OFM

Budapest Jézus Szíve templom 1085 Budapest Mária utca 25.

19:00 Gregorián szentmise

19:30 Koncert

Pueri Cantores of Daegu (Dél-Korea) – Sr. Catharina Kim

Consortium Vocale Oslo (Norvégia) – Alexander Marcus Schweitzer

JÚLIUS 8. SZOMBAT

Szentendre Evangélikus templom 2000 Szentendre Bükkös part 2.

19:00 Koncert

Pueri Cantores of Daegu (Dél-Korea) – Sr. Catharina Kim
Schola Gregoriana PIMS (Olaszország) – Franz Karl Prassl

Gödöllő Premontrei Kápolna 2100 Gödöllő Fácán sor

19:00 Koncert

Voces Gregoriana Cassovienses (Szlovákia) – Jan Velbaczky
Capella Gregoriana (Japán) – Veronika Hashimoto
Schola Cantorum (Németország) – Stephan Zippe

Felsőgöd Katolikus templom 2132 Felsőgöd Bozóky György tér

19:00 Koncert

Gloria Dei – Homo Vivens (Szlovákia) – Gloria Braunsteiner
Schola Minor (Szlovákia) – Sylvia Urdova
Verbum Domini (Szlovákia) – Gloria Braunsteiner

VÁCI PROGRAMOK

2017. JÚLIUS 6. CSÜTÖRTÖK

- 10:30 Veni Creator és ünnepi megnyitó gregorián szentmise – Barátok temploma**
A szentmisét bemutatja Dr. Beer Miklós váci megyés püspök
Orgonál Harmath Dénes
Közös ének: IV. mise, Veni creator, Jesu dulcis memoria
- 12:00 Sexta (1) – Barátok temploma**
Énekes szolgálatot végez a Schola Sancti Pauli (Magyarország)
- 15:00 Nona (2) – Piaristák temploma**
Énekes szolgálatot végez a Schola Cantate et Iubilate (Magyarország)
- 15:30 Előadás (A) – Credo Ház (Kossuth tér 4.)**
Barsi Balázs OFM: A gregorián ének lelkisége (magyar nyelven)
- 17:00 Előadás (B) – Credo Ház (Kossuth tér 4.)**
Dr. Sztankó Attila: Neumák, jel és értelmezés (magyar nyelven)
- 17:30 Előadás (C) – Credo Ház (Kossuth tér 4.)**
Dr. Fodor Gabriella: Liturgiák Könyve – a Codex Calixtinus gregorián repertoárja (magyar nyelven)
- 19:30 Koncert I – Fehérek temploma**
Schola Gregoriana Budapestinensis (Magyarország) – Béres György
DOMINICA PRIMA ADVENTUS Advent 1. vasárnapja
Pueri Cantores of Daegu (Dél-Korea) – Sr. Catharina Kim
DOMINICA SECUNDA ADVENTUS
Advent 2. vasárnapja
Schola Cantate et Iubilate (Magyarország) – Sapszon Ferenc
DOMINICA TERTIA ADVENTUS Advent 3. vasárnapja
- 21:00 Matutinum (3) – Piaristák temploma**
Énekes szolgálatot végeznek a Gödöllői Premontrei Szerzetesek (Magyarország)

2017. JÚLIUS 7. PÉNTEK

- 09:00 Laudes (4) – Piaristák temploma**
Énekes szolgálatot végez a
Schola Gregoriana Assisiensis (Olaszország)
- 10:00 Előadás (D) – Piarista Gimnázium Díszterme**
(Konstantin tér 6.)
Prof. Dr. Stephan Zippe: A gregorián ének megszólaltatása szemiológia nélkül és a szemiológia ismeretében (német és magyar nyelven)
- 11:00 Előadás (E) – Piarista Gimnázium Díszterme**
(Konstantin tér 6.)
Dr. Ferenczi Ilona: A gregorián ének az evangélikus liturgiában (magyar és német nyelven)
- 12:15 Sexta (5) – Piaristák temploma**
Énekes szolgálatot végez a Schola Gregoriana Budapestinensis (Magyarország)
- 15:00 Előadás (F) – Piarista Gimnázium Díszterme**
(Konstantin tér 6.)
Sapszon Ferenc: Szempontok a gregorián ének megszólaltatásához (magyar nyelven)
- 16:30 Koncert II – Barátok temploma**
Schola Gregoriana Maynooth (Írország) – Darina McCarthy
DOMINICA QUARTA ADVENTUS Advent 4. vasárnapja
Schola Cantorum (Németország) – Stephan Zippe
IN NATIVITATE DOMINI AD MISSAM IN VIGILIA
Karácsony vigíliája
Voces Gregoriana Cassovienses (Szlovákia) – Jan Velbaczy
IN NATIVITATE DOMINI AD MISSAM IN NOCTE
Éjféle mise
- 19:30 Koncert III – Fehérek temploma**
Schola Antiqua (Spanyolország) – Juan Carlos Asensio Palacios
IN NATIVITATE DOMINI AD MISSAM IN ARORA

Pásztorok miséje
Schola Gregoriana PIMS (Olaszország) – Franz Karl Prassl
IN NATIVITATE DOMINI AD MISSAM IN DIE
Karácsony ünnepi mise
Capella Gregoriana (Japán) – Veronika Hashimoto
SANCTE FAMILIÆ IESU, MARIA ET IOSEPH A
Szent Család ünnepe

2017. JÚLIUS 8. SZOMBAT

- 09:30 Laudes (6) – Piaristák temploma**
Énekes szolgálatot végez a Schola Academica (Magyarország)
- 12:00 Sexta (7) – Barátok temploma**
Énekes szolgálatot végez a Consortium Vocale Oslo (Norvégia)
- 12:15 Koncert IV – Barátok temploma**
Schola Gregoriana Assisiensis (Olaszország) –
P. Maurizio Verde OFM
SOLLEMNITAS SANCTAE DEI GENETRICIS MARIAE
Szűz Mária, Isten anyja
Schola Resupina (Ausztria) – Isabella Köstler
DOMINICA SECUNDA POST NATIVITAM
Karácsony utáni 2. vasárnap
Exsultate Cantores (Magyarország) – Tóth Márton
IN EPIPHANIA DOMINI Vizkereszt ünnepe
- 16:00 Flashmob a város különböző helyszínein**
(kiállításokon, Fehérek temploma előtt, stb.)
- 18:00 Vesperas (8) – Evangélikus templom**
Énekes szolgálatot végez a Budafoki Református Egyházközség
Kántorátusa (Magyarország)
- 19:30 Koncert V – Dóm**
1. rész Schola Cantate et Iubilate (Magyarország) – Sapszon Ferenc
IN BAPTISMATE DOMINI Urunk megkeresztelkedése
Consortium Vocale Oslo (Norvégia) – Alexander Marcus Schweitzer
IN PRAESENTATIONE DOMINI Urunk bemutatása,
Gyertyaszentelő Boldogasszony
2. rész A gregorián ének a többszólamúságban
Schola Gregoriana Maynooth (Írország) – Darina McCarthy
Schola Academica (Magyarország)
– Héja Benedek, Merczel György, Mizsei Zoltán
Cantate, Iubilate et Exsultate Cantores (Magyarország)
– Sapszon Ferenc

2017. JÚLIUS 9. VASÁRNAP

- 08:30 Tertia (9) – Piaristák temploma**
Énekes szolgálatot végez az Exsultate Cantores (Magyarország)
- 09:00 Koncert VI – Piarista Gimnázium Díszterme**
Váci Székesegyházi Kórusiskola Gaudia Scholája és a
Schola Gregoriana Vaciensis (Vác)
– Verbay Zsuzsanna és Verbay Zsolt
Schola Veritas (Szolnok) – Szabóné Polgár Edit
Schola Gregoriana Diosdiensis (Diósd) – Sirákné Kemény Kinga
Szent Ignác Jezsuita Szakkollégium Scholája (Budapest)
– Ruthner Judith
Gaudium Carminis (Isaszeg) – Surmann Mária
Schola Sancti Pauli (Pécs) – Fodor Gabriella
- 11:30 Ünnepi záró gregorián szentmise, Te Deum**
A szentmisét bemutatja Dr. Ternyák Csaba egri érsek
Orgonál: Horváth Márton Levente
Közös ének: XI. mise, I. Credo
DOMINICA XIV IN TEMPORE PER ANNUM
Évközi XIV. vasárnap

www.gregoriantarsasag.hu